

Grška na strani zaveznikov. Vroči spopadi v Dobrudži.

ZAVEZNIKOM SE JE POSREČILO DOBITI GRŠKO NA SVOJO STRAN. — KABINET JE SKLEPAL SPORAZUMNO S KRALJEM. — 4,000 GRŠKIH VOJAKOV SE JE PRIDRUŽILO VSTAŠEM. — BIVŠI MINISTRSKI PREDSEDNIK VENIZELOS NA KRETI. — NEMCI POROČAJO O UPOBU V RUMUNSKI ARMADI. — RUMUNSKO POROČILO O ZMAGI. — OB DONAVI VLADA MIR.

London, Anglija, 27. septembra. — Grški ni ničesar drugega preostajalo kakor pridružiti se zaveznikom. To se je določilo na seji, pri kateri je bil navzoč tudi kralj Konstantin. Kralj Konstantin se je z vsemi predlogi strinjati; Kaleropolusovo ministrstvo bo odstopilo.

V najkrajšem času bo izdal kralj na narod posebno proklamacijo.

Ko se je vrnil kralj iz Tatoi, se je posvetoval z državniški, ki simpatizirajo z Nemško. Pri tej konferenci je bil na vzroč tudi bivši šef grškega generalnega štaba, general Dousmants. Konferenca se je baje udeležila tudi kraljica.

Iz Soluna poročajo, da je odšel močan oddelek grških čet iz mesta na fronto, kjer se je pridružil zaveznikom in se bo najini vred boril proti Bolgarom.

Grški križarki "Hydra" in "Psara" sta se pridružili zaveznikemu brodogradu.

Grška se ni napovedala zaveznikom Nemčije vojne, toda kot se čuje, se bo to v najkrajšem času zgodilo. Kralj je bil zadnji čas čisto pod uplivom zaveznikov.

Pariz, Francija, 27. septembra. — Na Kreti se je pridružilo 4,000 grških čet vstašem. Samo polkovnik in nekaj višjih častnikov je baje ostalo zvestih vladi.

Iz Aten poročajo, da vsak dan dezertira več sto vojakov k zaveznikom.

Atene, Grško, 27. septembra. — Ko je dospel sem bivši grški ministerski predsednik Venizelos, ga je prebivalstvo navdušeno pozdravilo. Spremljalo ga je več visokih generalov in uradnikov.

Berlin, Nemčija, 27. septembra. — Poročilo, ki ga je izdalo vrhovno poveljstvo nemške armade, se glasi:

— Mi se neprestano približujemo mestu Brašovo in ženeino sovražnika pred seboj.

Nad Bukareštom se je bil zopet pojavil nek naš zrakoplov, ki je metal bombe na mesto. Povzročena škoda je precejšnja.

Včeraj so se spopadle naše čete z Rumuni pri Petro-seny in jih poglnele v beg.

Pri Brašovu prav dobro napredujemo. Na Sedmograškem se vrše neprestano spopadi med našimi in sovražnimi oddelki.

Bukarešt, Rumunsko, 27. septembra. — O bojih v Dobrudži se poroča:

17. tega meseca se je moralo nekaj naših oddelkov umakniti pred sovražniško premočjo. Kmalu zatem, ko so dospeli v svojo dobro zavarovano črto, so je vnela bitka, katere fronta je segala od Donave do Črnega morja.

Najhujša borba je divjala ob Donavi, ker so si hoteli sovražne kolone, sestoječe večinoma iz Nemcev, priboriti pot do Črne vode. Rumuni so jim to s protinapadom preprečili. K zmagi so največ pripomogli trije rumunski monitorji, ki so operirali na Donavi.

Po dva dni trajajoči bitki se je začel sovražnik s silnimi izgubami umikati. Na bojišču je bilo vse polno mrtvecev.

Rumuni so vjeli veliko vojakov in zaplenili precej vojnega materiala.

Berlin, Nemčija, 27. septembra. — Iz Braševa poročajo, da so rumunski vojniki razdejali z bombo vlak, na katerem se je nahajalo 400 rumunskih častnikov. Baje je bilo sedem častnikov nepoškodovanih, vsi drugi so bili pa mrtvi oziroma ranjeni.

Rumunski vojniki se že od začetka vojne upirajo svojim predstojnikom in pravijo, da se nočejo boriti, češ da ne bodo imeli od boja nobenega dobička.

Rumunska vlada se boji, da bi ne izbruhnila v armadi splošna vstaja. Nek polk, ki ni hotel izvršiti povelja, so decimirali.

Berlin, Nemčija, 27. septembra. — Vrhovno poveljstvo bolgarske armade je včeraj razglasilo v Sofiji sledeče:

— Ob Donavi vlada popoln mir. Položaj v Dobrudži je neizpremenjen. Naše čete so ojačile svoje postojanke. Ob obali Črnega morja se ni zadnje dni ničesar posebnega pripetilo.

Sofija, Bolgarsko, 27. septembra. — Boji, ki so se vršili dozdaj v Dobrudži, niso imeli ne za to ne za ono stranjo posebnih uspehov. V najkrajšem času se bo vnela odločilna bitka, o kateri smo prepričani, da se bo končala z našo zmago in zmago naših zaveznikov. Nemci so zaenkrat obrnili vso svojo pozornost na Sedmograško. Kakor hitro se jim bo posrečilo prepoditi Rumune in dobro zastražiti mejo, se nam bodo pridružili v Dobrudži.

"Bremen".

Včeraj so v Berlinu slavili "prihod 'Bremena' v Združene države", toda tukaj nima o njem ne duha ne sluha.

Berlin, Nemčija, 27. septembra. (Preko Londona). Berlinsko časopisje danes slavi prihod nemškega trgovskega submarina "Bremena", ki je srečno došel v New London, Conn.

Malo mesto v Connecticutu je vzbudilo veliko zanimanja, tako, da so se listi celo potrudili, da so dobili njegov natančen opis in ga priobčili. Celotni njegov zgodovini se piše.

Novica, da je "Bremen" srečno došel v New London, je prišla na prebivalstvo kot nekako zdravilo za veliko napetost, ki je zadnji čas vladala med ljudstvom, ker se je vedno že večkrat reklo, da bo submarin prišel v Ameriko čez pet, deset ali osem dni.

Vse časopisje je danes prineslo sliko kapitana Schwartzkopfa, poveljnika "Bremena".

New London, Conn., 27. sept. — Sera ni dospel še noben nemški submarin, dasiravno se poroča iz Berlina, da je že tukaj. Nek vlačilni čoln je šel danes ven, toda je šel zastoj. Vlačilni čoln so šli že večkrat na morje, da bi iskali submarin, namreč takozvani "Bremen", toda dozdaj še niso imeli uspeha. Vsako tako iskanje stane \$120.

Newyorški 23. polk bo prišel z meje domov.

San Antonio, Tex., 27. sept. — Newyorški 23. infanterijski polk, ki se nahaja zdaj v Brownsville, Tex., je dobil od generala Funstona naročilo, da se pripravi za odhod proti domu, potem ko je dobil od vojnega urada tozadevni brzojav.

Angleški odgovor na noto glede zaplenjenja pošte na potu.

London, Anglija, 27. septembra. Zunanji urad je danes naznanil, da je angleška nota glede zaplenjenja pošte, ki bo odgovor na tozadevni ameriški protest, na potu v Washington.

Pozor pošiljatelji denarja!

Vred negotovnega dostavljanja pošte, ki je namenjena iz Amerike v Avstrijo in Nemčijo ter narobe, sprejemamo denarne pošiljke do preklica le pod pogojem, DA SE VELEDE VOJNE IZPLAČAJA MOGOČE Z KAMUDO. DENAR NE BO V NOBENEM SLUČAJU IZGUBLJEN, ampak nastati namorejo le zamude. Mi jamčimo za vsako denarno pošiljko toliko časa, da se izplača na določeni nalog. Istotako nam jamčijo naše ljube ameriške banke, s katerimi smo sedaj v sredi radi vojne in radi popolne sigurnosti pri pošiljanju denarja.

Cene:			
K	\$	K	\$
5....	.85	120....	16.20
10....	1.50	130....	17.55
15....	2.20	140....	18.90
20....	2.85	150....	20.25
25....	3.55	160....	21.60
30....	4.20	170....	22.95
35....	4.90	180....	24.30
40....	5.55	190....	25.65
45....	6.25	200....	27.00
50....	6.90	250....	33.75
55....	7.60	300....	40.50
60....	8.25	350....	47.25
65....	8.95	400....	54.00
70....	9.60	450....	60.75
75....	10.30	500....	67.50
80....	10.95	600....	81.00
85....	11.65	700....	94.50
90....	12.30	800....	108.00
100....	13.00	900....	121.50
110....	14.85	1000....	135.00

Kot se vidi, cene denarja skoraj vsak dan menjajo, smo primorani računati po najnovejših cenah in bomo tudi nakazovali po njih. — Včasih se bo zgodilo, da dobi nakazovalci kaj več, včasih pa tudi kaj manj. List dajmo na napad povzadi par dni kasneje in med tem, ko dobi nakazovalci kaj v roko, se pri nas cene denarja že velikokrat spreminjajo.

Stavka iz simpatije.

Prvemu klicu se je odzvalo 173,000 delavcev; danes jih bo zastavkalo še okoli 300,000.

Včeraj se je odzvalo za stavko iz simpatije več unij. Unijski voditelji pravijo, da je šlo nad 173 tisoč delavcev na stavko.

Danes se bodo te številke več kot podvojile, kajti pričakuje se, da bodo zastavkali vsi delavci pri gradnjah hiš in drugih naprav; teh je okoli 115,000; potem jim bodo sledili pa še vsi krojači, ki izdelujejo ženske obleke. Tako, da se bo število štrajkarjev danes najbrže za 300,000 pomnožilo.

Več lokalnih unij je šlo na stavko, ne da bi imeli delavski voditelji kaj rekli.

Unijskih pivovarjev je že 6 tisoč na stavki, toda danes jim bo sledilo tem še par tisoč.

Izdelovalci cigar so pripravljene zapustiti delo, in sicer takoj, ko bodo videli, da so delavci pri gradnji hiš zapustili delo. Teh izdelovalcev cigar je okoli 10,000.

Veliko delavcev ne more zastavkati, ker imajo z delodajalci kontrakte.

Rusi in Nemci.

Hindenburg je baje potegnil z Zahoda dvajset divizij. — Avstrijci nimajo besede pri poveljstvu.

London, Anglija, 27. septembra. Petrogradski dopisnik "Daily Chronicle" piše:

"Tukaj se je veliko razpravljalo o novi Hindenburgovi strategiji. Pravi se, da posveča Hindenburg vzhodni fronti veliko večjo pozornost in polaga nanjo veliko večjo važnost kot na zahodno fronto. Domneva se, da namerava Hindenburg zahodno fronto pomakniti do Rajna. To bo rajše storil, kot pa, da bi Rusom pustil, da bi napredovali v Galiciji in da bi doživel poraz na Balkanu, kajti potem bi bili Bolgarija in Turčija izgubljeni za Nemčijo in Avstrijo.

"To naj bo že res ali pa ne, gotovo pa je, da je Hindenburg resen namen zavzvesti Brusilova in ga kolikormogoče dolgo držati nazaj.

Vidi se, da ima Hindenburg velike zmožnosti; velike važnosti je za centralne države tudi to, da nimajo avstrijski generali nobene besede več pri poveljstvu. V vseh stvareh odločujejo nemški generali, ki se ravna po popolnoma po Hindenburgovem naročilu.

"Nemci na ruski fronti so dobili zadnje tedne velikanska ojačenja, namreč z zahodne fronte; nekateri pravijo, da so jih dobili okoli dvajset divizij. Vse nemške in avstrijske utrdbe so izboljšane. "Nemci in Avstrijci vzpirajo vedno hude napade, toda iste ruske čete popolnoma lahko odbijajo. Nemci so zadnje dni napadli pri Vladimir Volinskiju brez uspeha.

In ravno kar je prišlo poročilo o nekem avstrijskem napadu ob gornjem delu Seretha. Rusi so napad odbili in celo predrl avstrijsko črto ter vjeli 1500 avstrijskih vojakov.

"Pred par dnevi je bilo izdano važno naznanilo, da bo prometni minister Torpov v kratkem odpotoval v Kolo, ob Arktičnem morju, severozapadno do Arhangelska. Spremljal ga ne bo samo velik vojaški oddelek, temveč tudi več članov dume.

"Govori se, da bo ta obisk nekaj odločilnega in končnega, toda o tem ni dovoljeno poročati natančneje."

Posojilo mestu Parizu.

Kuhn, Loeb & Co. so včeraj naznanili, da so končana pogajanja za petdesetmilijonsko posojilo mestu Parizu. To je prvo posojilo, katero je mesto Pariz vzel izven meja Francije. Posojilo bo za pet let in šestdesetsto v bonidih, katere bo prišlo omenjena tržnica v kratkem razprodajati.

Balkanska fronta.

Nemci poročajo, da so se morali Srbi nekoliko umakniti. — Francoska artilerija v akciji.

Pariz, Francija, 27. septembra. Vrhovno poveljstvo francoske armade razglasi:

Med reko Strumo in Vardarjem se vrše manjši artilerijski spopadi.

Vzhodno od reke Černe so napadle bolgarske čete srbske postojanke. Najhujši boj je divjal na višini pri Kajmakalanu. Naša artilerija je z vso silo obstreljevala bolgarske čete, ki so se morale slednjič z velikimi izgubami umakniti. Srbi so vjeli 50 bolgarskih vojakov, med katerimi se je nahajal tudi en bolgarski častnik.

Sofija, Bolgarsko, 26. septembra. — Bolgarske čete so stopile pri Kajmakalanu višini v ofenzivo in popolnoma premagale srbsko dvinsko divizijo, ki jih je več kot deset dni neprestano nadlegovala. Ostanke srbskih čet se v velikem neredu umikajo.

Tudi Francozi so veliko izgubili v zadnjih bojih. Razkropili smo pet njihovih bataljonov, in jim prizadeli težke izgube. — Pri Florini so se jim izjavili trije napadi.

V dolini reke Moglenice se vrše vroči artilerijski boji. Ob gori Bjelašici vlada popoln mir. Pri Strumi se vrše spopadi samo med našimi in sovražnimi prednjimi stražami.

Ob obali Egejskega morja ni bilo že par dni nobene sovražne krizarke.

Berlin, Nemčija, 27. septembra. Vrhovno poveljstvo nemške armade poroča:

Vzhodno od jezera Presba smo si priborili 25 septembra več lepih uspehov.

Vzhodno od Florine smo odbili vse sovražniške napade.

London, Anglija, 27. septembra. Uradno se naznanja:

Macedonska fronta: — Razen manjših artilerijskih spopadov in bojev med prednjimi stražami se ni na macedonski fronti ničesar posebnega pripetilo.

Priprave za zimsko vojno.

Pariz, Francija, 27. septembra. Ne izgleda, da bo vojna končana pred zimo, pravi pariški "Liberte".

Joseph Thierry, vojni podtajnik, pravi dalje časopis, je že ukrenil vse potrebne korake, da bodo trpele na bojnem polju pomankanja in mraza. Od petnajstega t. m. gre na fronto okoli 80 vagonov gorke obleke in odeje.

DENAR SE LAHKO ODPOŠILJE V STARO DOMOVINO TUDI PO BREZPLAČNEM BRZOJAVI.

Cena kronam je ista kot pri navadnih pošiljavah; le za naslov se računa 65 centov za vsako besedo. Najboljše je, da se nam pošlje \$4 za vsak naslov; ako bo kaj preveč, ali kaj premalo, bomo poslali nazaj ali pa sporočili, da se nam že dopolnje.

Zdaj je mogoče poslati le okroglo svoto, kot naprimer: K 100, 200, 300 itd. do K 10,000.

Brezplačne pošiljke gredo vse v Nemčijo, od tam se pa pošljejo denarne nakaznice po pošti na zadnje mesto.

Natančno smo poizvedeli, da take pošiljke dosežejo primeroma hitro za sedanje razmere. — Zgodijo se pa kaj lahko, da pošiljatev traja tudi dalj časa in to, ako se napravijo napake pri brezplačnem brzojavu; denarja se ne more izgubiti, pač pa je mogoče saksnitev, ako se urine kje kaka napaka.

Kdor želi poslati na ta način denar v staro domovino, mora natančno napisati naslov in dati: pošlje naj se po brezplačnem brzojavu.

Denar za brezplačne brzojave pošiljate po poštenu Money Order ali pa gotov denar v priporočnem pismu, ne pa potom privatnih čekov.

FRANK SAKSER, 28 Cortlandt St., New York, N. Y.

Nadaljni zavezniški uspehi. Razpoloženje nem. armade.

ANGLEŽI SO ZAVZELI VELIKO NEMŠKIH ZAKOPOV NA 2,000 JARDOV DOLGI FRONTI. — NEMŠKI PROTINAPADI SO BREZUSPEŠNI. — NEMCI BODO NAJBRŽE PREPUSTILI ZAVEZNIKOM CELO SOMESKO BOJIŠČE. — NEMŠKA MORALA PADA. — ČASTNIKI IMAJO SITNOSTI S SVOJIMI ČETAMI. — IZJAVA NEMŠKEGA RANJENEGA ČASTNIKA. — MNENJE NEMŠKEGA ČASNIKARJA.

London, Anglija, 27. septembra. — Zmagajoče angleške in francoske čete ne dajo Nemcem nobenega mira, temveč jih potiskajo nazaj od Somme. Francoske in angleške armade so danes dobile zmage, in sicer na isti fronti, kjer so imele včeraj toliko uspehov.

Vsak nemški poskus, da bi Francoze in Angleže zavstavili, je bil zaman; vsi napadi so bili uspešno odbiti.

Angleži so se zdaj popolnoma vgnzdili v Thiepvalu in so danes pošiljali artilerijski ogenj na nemške utrdbe, ki se zovejo Stuff Redoubt, 2,000 jardov proč od Thiepvala. Pet milje proti vzhodu so pa napredovali severno od Flersa; na 2,000 jardov dolgi fronti so zavzeli veliko nemških zakopov, vsled česar je zdaj Eaucourt l'Abbaye v nevarnosti, da pade.

Francozi so prodirali še naprej od Rancourta in so zasedli St. Pierre Vaast gozd, ki se nahaja direktno proti vzhodu od Rancourta. Zavzeli so istotako utrjen gozd vzhodno od Vermandouvillersa, južno od Somme.

Nemci so francoske pozicije pri Bouchavesnesu poskušali zopet napadati, toda Francozi so jih zavrnili in obdržali v svojih rokah 250 vjetnikov in osem strojnih pušk.

Današnje angleško uradno poročilo se glasi, da se je v zadnjih dveh dneh vjelo 10,000 Nemcev, toda s fronte se poroča, da so jih le 5,000, in sicer v bojih, v katerih so padli Combles, Thiepval, Gueducourt, Morval, Lesbouffs in drugi. V Comblesu so angleške čete zaplenile 1,800 navadnih pušk, štiri metalec ognjene tekočine in veliko streljiva. Tudi Francozi so imeli velik plen.

Pariz, Francija, 27. septembra. — V zadnjih dveh dneh je bilo na sommeskem bojišču vjetih 10,000 nemških vojakov, tako se glasi današnje poročilo francoskega vojnega urada; nadalje pa pravi, da so imeli Nemci velikanske izgube.

Berlin, Nemčija, 27. septembra. — Nemško uradno poročilo pripozna danes, da je padel Thiepval. (Toda o Comblesu ničesar ne omeni.) Dalje pa omenja, da so bili vsi nadaljni zavezniški napadi odbiti in da imajo francoske in angleške čete neizmerne izgube.

25. in 26. septembra je bilo več zračnih bojev, v katerih so zavezniki, kot pravi uradno poročilo, izgubili šest zrakoplovov.

London, Anglija, 27. septembra. — Glasom časnikarskih poročil s fronte, so bili novi "hudičevi stroji" zopet v akciji. Svoje delo so opravili izvrstno.

Nemška armada se, glasom poročil s fronte, počasi umika iz sommeske fronte. Nek dopisnik v angleškem glavnem stanu je pod torkovim datumom poslal sledeče poročilo:

— Vsekakor je očitno, da se izdelane in zmanjšane pruske in bavorske armade ne morejo več zoperstavljati hudim zavezniškim napadom, vsled česar so pričeli zapuščati svoje pozicije na Sommi; zapustili so že Lesbouffs, Morval, Combles, že skoro tudi Gueducourt istotako. — Zdaj se bodo najbrže dobro utrdili na fronti od Le Trasloya do Saily Saillisela.

Toda vsled tega naj javnost ne dobi preveč optimizma, kajti Nemci se niso premagani. Sovražnik se umika zdaj proti Rajnu. Pričakovati je treba, da bo še veliko bojev predno bo sovražnik premagan.

Nemška armada še ni uničena, pač pa je morala prenesti hudih udarcev. Gotovo pa je, da bo prodiranje odzdaj naprej lažje, kajti drugo črto je bilo lažje zavzeti kot prvo in tretjo je bilo lažje kot drugo.

Danes popoldne so storili sloveči pruski polki nekaj nenavadnega. Vpizorili so hud protinapad, nakar so angleške čete poslale nanje artilerijski ogenj, česar pa pruski živci niso mogli več prenesti — Prusi so bežali nazaj v zakope. Veliko jih je vrglo svoje puške proč in vse druge priveske, ki so jih imeli na sebi, da so lažje bežali.

Nek ranjen častnik, ki so ga Francozi našli po boju za Combles, je pripoznal, da imajo častniki v nemških zakopih velike sitnosti s svojim moštvom. Nemški vojak sicer ni bojazljiv, temveč ravno nasprotno, namreč, da je velik junak, ako je treba, toda kot je ta častnik pripoznal, se čete že upirajo raznim poveljem, da "imajo že dosti".

London, Anglija, 27. septembra. — Dopisnik Frankfurter Zeitung-a je poslal svojemu listu s fronte dopis, v katerem pravi, da nemški voditelji na Sommi ne morejo še preštudirati kakšen načrt imajo zavezniške čete.

Dopisnik je zelo pesimističen.

Dalje pa pravi, da angleški novi vojni stroji niso posebne vrednosti. Nemški vojniki so se jih le prvič nekoliko vstrašili, zdaj jim pa ne povzročajo več nobene bojazni.

Republikirana dne 24. januarja 1901 v državi Minnesota.

Sedež v ELY, MINNESOTA.

GLAVNI URAĐNIKI:

Prešednik: J. A. GERM, 507 Cherry Way od Eom ST, New York, Pa.

Podprešednik: ALOIS BALANT, Box 106, Pearl Ave., Longbe, Ohio.

Glavni tajnik: GEO. L. BROZICH, Ely, Minn.

Blagajnik: JOHN GOUZE, Box 105, Ely, Minn.

Knjupnik: LOUIS COSTELLO, Box 583, Salida, Colo.

VEHOVNI ZDRAVNIKI:

Dr. MARTIN IVEO, 900 N. Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNIKI:

MIKE EUNICH, 421 — 7th St., Calumet, Mich.

PETER SPEHAR, 422 N. 4th St., Kansas City, Kans.

JOHN AUSEC, 5427 Homer Ave., N. E. Cleveland, O.

JOHN KRZISNIK, Route 2, Burley, Idaho.

POBOTOVNIKI:

FRAN JUSTIN, 1708 E. 28th St., Lorain, O.

JOSEPH FISHLAR, 308—6th St., Rock Springs, Wyo.

G. J. PORENTA, Box 701, Black Diamond, Wash.

POMOŽNI ODBOR:

JOSEPH MEETEL, od društva sv. Cirila in Metoda, Slov. Ely, Minn.

LOUIS CHAMPA, od društva sv. Brca Jesusa, Slov. 2, Ely, Minn.

JOHN GRAHEK, st., od društva Slovenec, Slov. 114, Ely, Minn.

Vsi dopisi, tikajoči se uradnih zadev, kakor tudi denarj, pošiljajte, naj se pošilja na glavnega tajnika Jednote, vse pri tožbe pa na predsednika porotnega odbora.

Na osebna ali neuradna pisma od strani članov se ne bo odzivalo.

Društveno glasilo: "GLAS NARODA"

Poslovanje avstrijskega konzulata.

Adam Romer, nek Poljak, ki je bil nekaj časa uslužben pri avstro-ogrskem generalnem konzulatu v New Yorku, je dal nekoliko informacij ameriški javnosti o poslovanju avstro-ogrškega konzulata, namreč, kar se tiče pošiljanja rezervistov v Avstrijo in pa plačevanja slovenskih listov, da pišejo za Avstrijo.

Romer je povedal svojo povest, kot je navedena spodaj, uradnikom preiskovalnega urada justičnega departmanta, katerega načelnik je A. Bruce Bielaska.

Stotnik William M. Offley, načelnik preiskovalnega urada justičnega departmanta za Vzhod, je rekel, da je cela povest v justičnem departmantu in čakala, da bo prišla na vrsto. Mr. Offley ni hotel o tem ničesar omeniti, kaj misli o stvari iz svoje strani.

Romerjev posel je bil, da je kupoval ruske in švicarske potne liste in da jih je potem razpečeval med avstrijske častnike, kakor tudi med neizvršujoče častnike in med vojake, ki so šli iz ruskih koncentracijskih taborov v Manžuriji in Sibiriji. On je vršil to svojo službo, glasom njegovega pripovedovanja, do meseca septembra, preteklega leta, dokler ni bil odlovljen iz službe.

Glasom Romerjevega pripovedovanja je šlo več avstro-ogrskih vojakov v Avstrijo z ruskimi potnimi listi. Takrat se ni bilo z ruskimi potnimi listi tako strogo kot zdaj, treba ni bilo namreč nobene fotografije.

"Na dneate ruskih potnih listov se je kupilo od ruskih Poljakov", pravi Romer. "Z dolarjem ga je bilo skoro povsod mogoče kupiti. Takrat so bile dolžbe pri ruskem konzulatu tako slabe, da se je bilo mogoče ruskega potnega lista poslužiti, ne glede na to, kako star je bil; pokazati ga je bilo treba le ruskemu konzulatu, ki ga je vnovič potrdil, nakar je lahko dotičnik z njim potoval, kamorkoli je hotel, kot ruski podnik. Odkrat naprej so postale dolžbe pri ruskem konzulatu bolj stroge in se ni moglo to več nadaljevati."

Med drugimi so poslali nazaj s pomočjo ruskih potnih listov tudi sledeče: Dr. a Petra Betegha, Fr. Wlada, Radolfa Kuenosa, turškega podkonzula in dva druga častnika s parnikom "Frederick VIII.", dne 11. avgusta, 1915. Vsi ti so potovali z ruskimi oziroma nevtralnimi potnimi listi, pravi Romer.

Gvido Gregorowicz in Karel Klimsch sta odpotovala tempotom na "United States" dne 7. oktobra.

Karl Berthel, Janos Farkas in Jos. Sachs so odpotovali v Evropo v drugem tednu meseca avgusta, 1916.

On tudi pravi, da je šlo na ta način, namreč z napadnimi potnimi listi, veliko prostovoljcev v Avstrijo ali Nemčijo, kjer so se pridružili Poljski Legiji, neki avstro-ogrski vojaški organizaciji.

"Švicarske potne liste", pravi Romer, "je bilo težje dobiti, toda, ker pa ni bilo do letos treba nobenih fotografij, je bilo tudi s temi potnimi listi mogoče spraviti Avstrije naprej. Potem, ko sem bil jaz odlovljen od službe pri avstro-ogrskem generalnem konzulatu, je nek drug mož, stanujoč na 145. cesti v New Yorku, dobil ta biznes s potnimi listi. (V. K. belka. Op. ured.) Za nemški glavni konzulat je pa ta posel opravljal nek Nemeč, stanujoč na vzh. 58. cesti v New Yorku.

"Vse potne liste se je nabavilo pri nekem privatnem agentu na 2. Avenue.

"Jaz nisem imel nobenega opravka s prešepitvijo Jamesa F. J. Archibalda, ki je nesel pisma za dr. Dumbo v Avstrijo, katerega so potem zajeli zavezniški, toda toliko vam lahko rečem, da je poslanik Dumba silil Louisa N. Hammerlinga, predsednika od Association of Foreign Language Newspapers, da bi on potoval v Evropo in nesel tista pisma s seboj, česar se pa potem ni storilo, ker se je mislilo, da bi pri njem di "Volksratu". Glavar te nemške stranke se je izjavil, da nova nemška stranka ne more izboljšati stanje avstrijskih Nemecev, ker se program nove stranke od programa dosedanjih strank skero prav nič ne razlikuje. Ceterum censeo, pravi Volksrat, da obstoji rešitev avstrijskih Nemecev samo v "vstajenski program", katerega bi dovolila svojim vjetnikom v Sibiriji in drugod, da do dobivali od doma večja svote denarja, s kat-

rim so potem lahko podkupili ruske straže, nakar so potem pobegli v Kitajsko. Straže, ki so se dale podkupiti, so jim dale tudi potne liste za potovanje po Kitajski, v mnogih slučajih so jim dale tudi vodnike, da so jih pripeljali do Kitajake.

Ko so bili enkrat v Kitajski, so se priključili glavnemu konzulu Betmaneru v Shanghaiju, ki je, kot je dobil newyorški list "Times" poročilo iz zanesljivega vira, dal vsakemu pobeglemu vjetniku \$150 in vsa nevodila, kakor mu je potovali, da bo prišel v San Francisco oziroma Seattle. Tam se jim je bilo treba prijaviti "tozadevnim oblastim", ki so jih potem transportirale v Chicago. Iz Chicago so jih pa poslali naprej v New York, kjer so jim dali ruske ali švicarske potne liste. Tu se jim je dalo tudi \$200, včasih še več za "kak priboljšek", da so prišli v Avstrijo.

Znano je tudi, da so dobili ti ljudje za stanovanje in hrano denar od avstro-ogrškega generalnega konzula pri Magvar Hazu (Madžarskem Domu), 32 Pearl St., New York.

Izmed mož, ki so navedeni gori, so Berthel, Farkas in Sachs šli iz sibirskega vjetništva.

Newyorški "Times", ki se je za to stvar zadnje čase zanimal, ni mogel dobiti nobenih informacij, da bi ti ljudje dobili kakšne ameriške potne liste.

Drugi del poslovanja avstro-ogrškega konzulata v New Yorku je bil, glasom pripovedovanja Mr. Romerja, da se je dajalo denar raznim slovenskim časopisom.

Prvi, kateremu se je ponudilo, ni hotel sprejeti, pravi Romer. Drugi, namreč "Telegram Codzienny" (Telegram Vsakdanji), poljski dnevnik, ki se tiska na 90 East 10. St., New York, njegov lastnik je Vladislav A. Mazur, je ponudbo sprejel v oktobru, 1914.

Mr. Mazur je bil pri konzulatu in je bil predstavljen generalnemu konzulu Nuberju von Peredeku; predstavil ga je podkonzul Rozwiadowski. Takrat se mu je reklo, da se bo celo zadevo še avstro-ogrskemu poslanstvu v Washingtonu izročilo, toda sklenilo se je, da mora on takoj svoje čitatele počastiti s pisanjem, ki bo v prilog avstro-ogrške vlade.

Kako se je to poslovanje vršilo, je najbolj razvidno iz pisma, katerega fotografijo ima newyorški "Times" v posesti. Pismo se glasi:

New York, 5. nov., 1915.

Telegram Codzienny

(subvencija).

Ces. in kralj. poslanstvu.

Washington, D. C.

Čast mi je vas informirati,

da se je lastniku poljskega lista Telegram Codzienny, W. Mazurju, v celoti izplačalo \$700.00 subvencije, s katero se je sam strinjal.

Telegram Codzienny je zadostil vsem pričakovanjem, katere se je nanj polagalo.

List izhaja na šestih straneh in ima dnevne cirkulacije okoli 12.000. Ker je število oglasov naraslo, so se finančno stanje lista izboljšalo, tako, da stoji že na solidni podlagi.

Časopis urejuje lastnik W. Mazur z veliko previdnostjo, vsled česar je njegov politični vpliv vedno večji. Dva časopisa, ki sta mu hotela tekmoovati, sta prenehala izhajati.

(Podpisan:)

Ces. in kralj. podkonzul Rozwiadowski.

Ta list se je plačevalo, kot pravi Romer, s čeki, katerih račun je bil pri Transatlantice Trust Co., 67 William St., podpisoval jih je Rozwiadowski. Ta uradnik, ki je bil do letos podkonzul, je zdaj izginil od konzulata in tudi iz New Yorka.

Toda Telegram Codzienny ni dobival samo finančne podpore, temveč je imel tudi dobre zveze s konzulatom, ki so mu veliko koristile. On je dobival iz Nemčije brzejavna poročila za svoj list, in secer brezplačno. Dobil je tudi več "notrajnih" informacij iz avstrijskega poslanstva v Washingtonu in od konzulata. Uradniki, katere je imenoval Romer, da so bili s to stvarjo v zvezi, so: podkonzul Rozwiadowski, tajnik Wandmayer in nek drugi, katerega ime je Grabowski. Kar se tiče glavnega konzula Nuberja, je Romer rekel: "On ni naredil ničesar, toda vedel je pa za vse."

Za vse to, kar je ta poljski list dobival od konzulata, je naredil povračilo veliko za avstrijske in

terese poleg tega, da je poskušal Poljake pridobiti za avstrijsko stvar. Odbor "Obrony Narodne" (narodne obrambe), neke poljske organizacije, je nabiral denar za vsled vojne prizadete ljudi in za Poljsko Legijo. Telegram Codzienny je dosagel, da je dobil ta denar in ga poslal v Evropo potom konzulata; in preteklo leto je prišel predsednik tega odbora, T. Siemieradzki, iz Chicago v New York in je izročil konzulatu 2000 dolarjev, ki jih je nabral za gori-navedene namene. Svoj vpliv je lastnik in urednik omenjenega lista razširjal tudi pri drugih organizacijah. Ena izmed teh je bila N. K. N. organizacija galških Poljakov.

Časnikarji niso mogli večeraj do konzula Nuberja, češ, da "so ga ne sme motiti". Isto smolo so imeli časnikarji tudi pri drugih uradnikih.

Iz Ogrske.

Cesar za Madžare.

Budimpeštanski list "Alkotmany" (Ustava) poroča z dne 1. avgusta o sledečem pismu, katerega je pisal Franc Jožef ogrskemu ministrskemu predsedniku: "Ljubi grof Tisza! Pričakali smo drugo obletnico onih dni, ko nas je okrutno obnašanje naših nasprotnikov prisililo do boja. In dasi globoko občutni žalost radi silne nesreče ljudi, pa se mi pri dvigavanju z zadovoljstvom, ko se spominjam teh bojev, ki so mi ponovna priča, da se avstro-ogrski monarhija ne more zrušiti. Narod, dostojen svojih hrabrih sinov, ne preneha odlija ponovne napade nasprotnikov, ramo ob ramo z našimi zavezniki, in doma se izjavlja za spoštovanje onih velikih dolžnosti, ki so edino primerne za današnje usodopolne čase. Zedinjen v moški nadi, da pride zmaga, prenaša narod vse trpljenje, vse žrtve, da pride do slavnega in stalnega mira. Točno razumevajoč odredbe, postavljene za dobrobit domovine, spojuje narod vse ekonomske odredbe, katere vojna zahteva. Moje sree, napolnjeno z očetovsko skrbjo in ljubeznijo, deli z vsakim posebnim mojim podnikom skrb in gorje: žalost radi padlih, strah za naše drage, ki se nahajajo v vojni. Toda naslanja joč se na skušnje dveh minulih let, s popolnim zaupanjem gledam v bodočnost, ki se polagoma formira v srečnem prepričanju, da moj častiti narod v resnici zasluži zmago, in trdno živim v upanju, da milost in pravica Gospodova nam ne bo odrekla zmage."

Lakota.

Budimpeštanski list "Az Est" (Večer) poroča z dne 11. avgusta: Andrej Nagy, državni uradnik v Segedinu, je padel danes na tla v svoji pisarni. Nezvestnega so zopet spravili k življenju njegovi prijatelji. Uradnik je ves v jok izjavil, da je padel od lakote na tla, kajti on, njegova žena in štiri otroci že nekaj dni niso ničesar jedli. Dela 17 ur na dan in zasluži 150 kron na mesec, toda komaj je to za stanarino in najnujše potrebe. Najstarejši otrok je 5 let star, najmlajši 8 mesecev. Denarja niso imeli že dva tedna in tri dni družina ničesa ni jedla.

Če se tako godi na Ogrskem, kjer vlada podpira narod, kako se godi šele na Slovenskem!

Ogromne cene volov.

"Budapesti Hirap" poroča: V Batonji na govejem semnju je bil prodan vol za ogromno ceno tri-najst tisoč kron. Ne ve se, ali so to plačali vojni liferanti, kajti ti ljudje plačajo vsako ceno.

Paketna pošta za centralne države in Anglija.

London, Anglija, 26. sept. — Angleške blokadne oblasti so tekom vojne zaplenile 1200 paketov, ki so bili namenjeni iz Združenih držav v centralne države. Ti zavoji so zdaj ameriškim pošiljateljem na razpolago, da jih zahtevajo nazaj. Nazaj se jih bo poslalo le na zahtevo.

Kralj — oče.

Henri IV. in žena njegova Marija de Medicis, sta se igrala z otroci. Kralj je bil na vseh štirih na tleh in eden mladih princiev je ponosno jahal na njegovem hrbtu. Vstopi španski poslanik in se nemalo začudi. "Gospod poslanik, ali imate otroke?" vpraša kralj. — "Dar, Velikanstvo" — "No, malček, potem pa kar naprej jahajva do konca sebe."

Iz Srbije.

Obešanje.

"Hrvatski dnevnik" prinaša z dne 10. avgusta sledeče: V Belgradu je bil dne 29. julija obešen kmet Ljuboslav Lazic iz Zupanjske kuhinje, da se reši problem ljudske prehranitve. Nemška mesta so reševala ta problem na svojem shodu v Berlinu. Vsi govorniki so bili edini v tem, da je splošna ljudska kuhinja najboljša rešitev za prehranitev ljudstva. Ljudsko kuhinjo za Belgrad so nastanili v prostorni hiši v Brankovi ulici. V tej hiši se je nahajala nekoč velika tiskarna, toda namesto duševne hrane bo danes hiša služila telesni hrani izstradanega prebivalstva.

Ogromna ljudska kuhinja. "Budapesti Hirap" poroča: Začetkom tedna 14. avgusta se bo odprla v Belgradu ogromna ljudska kuhinja, da se reši problem ljudske prehranitve. Nemška mesta so reševala ta problem na svojem shodu v Berlinu. Vsi govorniki so bili edini v tem, da je splošna ljudska kuhinja najboljša rešitev za prehranitev ljudstva. Ljudsko kuhinjo za Belgrad so nastanili v prostorni hiši v Brankovi ulici. V tej hiši se je nahajala nekoč velika tiskarna, toda namesto duševne hrane bo danes hiša služila telesni hrani izstradanega prebivalstva.

Kurz srbskega denarja. Kurz srbskega denarja je prišel zopet padati, posebno v Solunu. Grški trgovci pojasnjujejo to s tem, ker so francoski in angleški vojaki odrekli prejemanje srbskega denarja. Srbski denar, vreden 10 dinarjev, se je v Solunu prodajal po 3.60 drahem.

Paraliza v državi N. Y. Albany, N. Y., 25. septembra. — Državnemu departmantu je bilo naznanjenih 24 novih slučajev paralize. Dva otroka sta pa umrla. Dozaj je bilo v državi New York, ne vstevisi mesto New York, 1131 slučajev, med katerimi je bilo 555 smrtnih.

OPOMIN.

Podpisani opominjam vse, ki mi kaj dolgujejo na hram, da mi pošljejo v najkrajšem času. Nekaterih imena so: Anton Divjak, doma nekje od Cirknice, Ant. Tomšič, doma iz Knežaka, Anton Marček iz Nerina, P. Volk iz Istre in Matija Likar iz Ivanjeve sela mi dolguje \$45. Moj naslov je: Anton Knafele, Box 102, Josephine, Pa.

SLUŽKINJA

dobi dobro stalno mesto pri slov. družini z enim otrokom. Lahko delo, plača po dogovoru. Pišite na naslov: Mrs. Gertrude Rainer, Box 6, Lafferty, Ohio. (28-9-4-10)

IŠČEM

4 do 5 mož za delati mehka drva (hemlock wood). Plača na dan 2 dolarja, hrana in stanovanje prost. Delo za več časa. Andrew Potnik, Box 540, Sheffield, Pa. (28-29-9)

Želim zvedeti za naslov svojih dveh bratov FRANKA in MIHAELA NAGEL. Doma sta iz Smoline vasi pri Novem mestu. Frank se nahaja nekje v Detroitu, Mich., in Mihael pa nekje v Pennsylvaniji. Prosim cenjene rojake, ki vedo za nju naslov, da ga mi javijo, ali naj se pa sama oglasita. — Anton Nagel, 722 Holmes Ave., Indianapolis, Ind. (28-30-9)

OPOMIN.

Podpisani opozarjam vse one, ki mi kaj dolgujejo, da mi plačajo do 1. novembra, ker inače jih bom pa obelodanil v vseh slovenskih listih. Emil Jakšetič, Box 540, Sheffield, Pa. (28-29-9)

NAZNANILO.

Članom društva sv. Alojzija št. 31 v Braddocku, Pa., naznanjam, da se preselim 28. septembra iz 931 Washington St. na 1615 Ridge Ave., North Braddock, Pa. Zaeno pa tudi opominjam vse one člane, ki se prav nič ne zmejnijo glede nakladi z ozirom na piknik dne 4. julija, da poravnajo do meseca oktobra in kdor do takrat ne spolni svoje dolžnosti, bo suspendiran iz društva.

Prav priporočljivo bi bilo, da se člani redneje vdeležujejo mesečnih sej, da ne bomo samo uradniki pri seji. Martin Hudale, tajnik.

POZOR!

Tempotom opozarjam vse rojake, ki nameravajo priti semkaj za delom, da delo v Yardu in Beamhousu ni lahko in je v mokrem. To velja za vse one, ki še niso delali takega dela. Anton Miller, 256, Whitehall, Mich.

Iščem svojega nečaka TOMAŽA HACE, doma iz Kranjske na Gorenskem. Pred štirimi meseci je bil na Alexandria, Pa. Od tam je prišel k meni na obisk in od mene je šel v nek kraj, katerega niti sam ni mogel povedati. Od takrat nisem čul od njega. Bil je član društva sv. Barbare št. 71 v Johnstownu, Pa. Po nekem rojaku sem zvedel, da je ponesrečil, in sicer ga je vlak raztrgal. Prosim cenjene rojake, če kdo ve kaj onjem, da mi poroča, ali pa ako je še med živimi, naj se pa sam oglosi svojemu stricu: Frank Kosman, R. F. D. 3, Box 152, Johnstown, Pa.

NAŠI ZASTOPNIKI.

kateri so pooblašeni pobirati naročnino za "Glas Naroda" in knjige, kakor tudi za vse druge v našo stroko spadajoče posle. Jenny Lind, Ark. in okolica: Michael Citar.

San Francisco, Cal.: Jakob Lovrin. Denver, Colo.: Frank Strabec. Leadville, Colo.: Jerry Jamnik. Pueblo, Colo.: Peter Cullig, Frank Janesh in John Germ. Salida, Colo. in okolica: Louis Castello.

Clinton, Ind.: Lambert Bolskar. Indianapolis, Ind.: Alois Rudman. Woodward, Ia. in okolica: Lukas Podbrezar.

Aurora, Ill.: Jernej B. Verbič. Chicago, Ill.: Frank Jurjovec. Depue, Ill.: Dan. Badovinac. Joliet, Ill.: Frank Laurich, John Zetel in Frank Ramblich.

La Salle, Ill.: Mat. Komp. Nokomis, Ill. in okolica: Math. Galchek.

So. Chicago, Ill.: Frank Černe Springfield, Ill.: Matija Barborič. Cherokee, Kans.: Frank Režisnik. Oglesby, Ill.: Matt. Hribnick. Waukegan, Ill. in okolica: Fr. Petkovšek in Math. Ogrin.

Columbus, Kans.: Joe Knafele. Franklin, Kans.: Frank Leskovec. Frontenac, Kans. in okolica: Frank Kerne in Rok Firm. Kansas City, Kans.: Peter Schneller. Mineral, Kans.: John Stale. Ringo, Kans.: Mike Penell. Kitzmiller, Md. in okolica: Frank Vodopivec.

Calumet, Mich. in okolica: Pavel Shaltz, M. F. Kobe in Martin Rade. Manistique, Mich. in okolica: Frank Kotzian.

So. Range, Mich. in okolica: M. U. Likovich. Chisholm, Minn.: K. Zgonc in Jakob Petrich.

Duluth, Minn.: Joseph Sharabon. Ely, Minn. in okolica: Ivan Gouze. Jos. J. Peshel in Louis M. Peršek. Eveleth, Minn.: Jurij Kotec. Louis Balant.

Gilbert, Minn. in okolica: I. Vesel. Hibbing, Minn.: Ivan Pouse. Kitzville, Minn. in okolica: Joe Adamlch.

Nashvank, Minn.: Geo. Maurin. New Duluth, Minn.: John Jerina. Virginia, Minn.: Frank Horvatec. St. Louis, Mo.: Mike Grabrian. Klein, Mont.: Gregor Zobe. Great Falls, Mont.: Math. Ulrich. Red Lodge, Mont.: Joseph Jera. Roundup, Mont.: Tomaz Paulin. Gowanda, N. Y.: Karl Sterniša. Little Falls, N. Y.: Frank Gregorka. Barberton, O. in okolica: Math. Kramar.

Bridgeport, O.: Frank Hočvar. Collinwood, O.: Math. Slapnik. Cleveland, Ohio: Frank Sakser, J. Marinčič, Chas. Karlinger, Jak. Resnik, John Prostor in Frank Meh.

Lorain, O. in okolica: J. Komše in Niles, Ohio: Frank Kogorščak. Youngstown, O.: Ant. Kikelj. Oregon City, Oreg.: M. Justin. Allegheny, Pa.: M. Klarich. Ambridge, Pa.: Frank Jakše. Bessemer, Pa.: Louis Hribar. Bridgeville, Pa.: Rudolf Pletersk. Braddock, Pa.: Ivan Germ. Burdine, Pa. in okolica: John Demšar.

Canonsburg, Pa.: John Koklich. Cerril, Pa. in okolica: Mike Kočvar. Conemaugh, Pa.: Ivan Pašk in Vid Rovansk.

Claridge, Pa.: Anton Jerina. Broughton, Pa. in okolica: A. Demšar. Darragh, Pa.: Dragutin Slavč.

Dunlo, Pa. in okolica: Joseph Subor. Export, Pa.: Frank Trebetz. Forest City, Pa.: K. Zalar in Frank Leben in Math. Kamin.

Farrell, Pa.: Anton Valentinčič. Greensburg, Pa. in okolica: Frank Novak. Irvin, Pa. in okolica: Fr. Demšar. Johnstown, Pa.: Frank Gabrenja in John Polanc.

Luzerne, Pa. in okolica: Anton Olenik. Meadow Lands, Pa.: Georg Schulta. Moon Run, Pa.: Frank Maček. Pittsburgh, Pa. in okolica: Z. Jakše, I. Podvasnik, I. Magister in U. B. Jakobčich.

South Bethlehem, Pa.: Jernej Koprišek. Steelton, Pa.: Anton Hren. Unity Sta., Pa.: Joseph Skerj. West Newton, Pa.: Josip Jovan. Willock, Pa.: Fr. Šeme in J. Peternel. Teele, Utah: Anton Palčič. Winterquarters, Utah: L. Blaflich. Black Diamond, Wash.: G. J. Porenta.

Davis, W. Va. in okolica: J. Brošč. Thomas, W. Va. in okolica: Frank Kotljan in A. Korenčan. Keosauha, Wis.: Alexander Pesdir. Milwaukee, Wis.: Josip Tratnik in Aug. Collander.

Shelbyville, Wis.: Heronim Svetlin in Martin Koe in John Stampel. West Albia, Wis.: Frank Skot. Rock Springs, Wyo.: A. Justin. Val. Skotich in Valentin Marchen.

NOVICE IZ STARE DOMOVINE.

Še nekaj o bojih za Gorico.

Ljubljanski "Slovenski Narod" z dne 10. avgusta prinaša sledeče: Četudi so Italijani z vsemi sleparskimi pripomočki obdržali med svetom mnenje, da je Gorica italijansko mesto, toda v resnici je bila Gorica slovenska in ni mogla biti nikdar ničesar drugega, kajti leži na slovenski zemlji in ne bi mogla brez slovenskega prebivalstva niti dihati. To je naša Gorica in naravno je, da nas Slovenec v bolni padce Gorice, da nas bolj boli kot vse druge narode. Jugoslovansko junštvo je branilo Gorico do poslednje kaplje krvi, in dasi je mesto v razvalinah in prebivalci razgnani na vse strani sveta, pa ne bo nikdar zamrl glas: Naša zemlja je to, kateri se ne odrečemo nikdar za nobeno ceno.

Italijani so šli v vojno s parolo: Osvoboditi Trst in Trident in Gorico. Celih petnajst mesecev so Italijani naskakovali Gorico in v šestih velikih bitkah so bili poraženi. V začetku leta letos je bila fronta pred Gorico slaba in vsi so pričakovali, da pade Gorica v nekaj dnevih. Tako sigurno se je ne upoštevalo, da so državni uradniki zapustili Gorico še leta 1915. Toda, dasi je bila fronta slaba in posadka, ki je branila Gorico, majhna, pa so se vendar razbili italijanski napadi ob železni vstajnosti Slovenecv in Hrvatov. Italijani bodo sedaj, ko jim je usoda po petnajstmesečni vojni dala Gorico v roke, slavili to "zmagoto", kakor so oni pač navajeni. Toda Gorica je razrušena in vprašanje je, če se bo sploh kdaj dvignila iz razvalin.

Italijani in brošure.

"Slovenski Narod" z dne 12. avgusta piše: Po celi Vipavski dol

Slovensko katoliško

podp. društvo

sveto Barbare

ZA ZEDINJENE DRŽAVE SEVERNE AMERIKE

Sedež: FOREST CITY, PA

Inkorporirano dne 21. januarja 1902 v državi Pensilvaniji

GLAVNI URAĐNIKI:

Predsednik: JOŽEF PETERNEL, Box 96 Willock, Pa.
 I. podpredsednik: KAROL ZALAR, Box 647, Forest City, Pa.
 II. podpredsednik: LOUIS TAUCHAR, Box 535, Rock Springs, Wyo.
 Tajnik: JOHN TELBAN, Box 707, Forest City, Pa.
 II. tajnik: JOHN OSOLIN, Box 492, Forest City, Pa.
 Blagajnik: MARTIN MUHIĆ, Box 637, Forest City, Pa.
 Posk. sekretar: JOSIP ZALAR, 1004 North Chicago St., Joliet, Ill.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

DR. MARTIN IVCO, 900 Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNI ODBOR:

Predsednik: IGNAC PODVANSKI, 6325 Station St. E. E., Pittsburgh, Pa.
 I. nadzornik: JOHN TORNIC, Box 622, Forest City, Pa.
 II. nadzornik: FRANK PAVLOVIĆ, Box 706, Conemaugh, Pa.
 III. nadzornik: ANDREJ SLAK, 7713 Isler Ave., Cleveland, Ohio.

POROTNI ODBOR:

Predsednik: MARTIN OBREŽAN, Box 72, East Mineral, Kans.
 I. porotnik: MARTIN ŠTEFANČIČ, Box 78, Franklin, Kans.
 II. porotnik: MIHAEL KLOPČIČ, 628 Dawson Ave., R. F. D. 1, Grandfield, Detroit, Mich.

UPRAVNI ODBOR:

Predsednik: ANTON HOČVAR, R. F. D. No. 2 Box 114, Bridgeport, O.
 I. upravnik: ANTON DEMŠAR, Box 135, Broughton, Pa.
 II. upravnik: PAVEL OBREGAR, Box 402, Witt, Ill.

Dopisni naj se pošilja I. tajniku Ivan Telban, P. O. Box 197, Forest City, Penna.

Družinsko glasilo: "GLAS NARODA".

Zapisnik

pete redne konvencije

društva svete Barbare v Forest City, Pa.

ZAPISNIK XX. SEJE PETE EDNE KONVENCIJE DRUŠTVA SV. BARBARE V FOREST CITY, PA., 16. SEPTEMBRA 1916.

Predsednik Tauchar otvori sejo ob 8. uri zjutraj. Sledi čitanje imenika glavnih uradnikov in delegatov. Pričude se na dnevni red. Nadaljevanje volitve glavnih uradnikov.

Nominacija za vrhovnega zdravnika; nominirani so: Grahek, Ivec, Seliskar in Kern; sledi glasovanje z listki; izid glasovanja: Grahek 26 glasov, Ivec 19 glasov, Seliskar 6 glasov in Kern 5 glasov. Pri ožji volitvi prejme dr. Grahek 35 glasov in dr. Ivec 20 glasov.

Sledi nominacija za predsednika nadzornega odbora. Nominirani so: Podvasnik, Hafner, Grošelj, Peternel, Ahean, in Bognar; Bognar, Peternel in Hafner sprejmejo, ostali odklonijo. Sledi glasovanje z listki; izid glasovanja: Peternel 27 glasov, Hafner 17 glasov in Bognar 9 glasov. Sledi glasovanje z listki za prvega nadzornika. Pri ožji volitvi prejme Hafner 28 glasov in Anton Demšar 26 glasov.

Sledi volitev II. nadzornika. Pri ožji volitvi prejme Osolin 24 glasov in Grošelj 29 glasov.

Sledi glasovanje za porotnega predsednika. Nominirani so: Oberžan, Bognar, Selak in Lekše. Oberžan sprejme, ostali odklonijo. Predlagano in podpirano, da se brata Oberžana izvoli za klamacijsko; sprejeto jednoglasno.

Sledi nominacija za I. porotnika. Pri ožji volitvi prejme Teropčič 32 glasov, Komlin 12 glasov in Podvasnik 10 glasov.

Sledi glasovanje za II. porotnika. Pri ožji volitvi prejme Golob 29 glasov in Podvasnik 26 glasov.

Sledi nominiranje glasila. Nominirani so: "Glas Naroda", "Prosveta", "Narodni Vestnik" in "Proletarec". Predlagano in podpirano, da se da na splošno glasovanje; predlog odklonjen s 40 proti 7 glasovi. Sledi glasovanje z listki; izid glasovanja: "Glas Naroda" 36 glasov, "Narodni Vestnik" 1 (eden) glas, "Prosveta" 10 glasov in "Proletarec" 8 glasov.

Sledi nominacija mest za prihodnjo konvencijo. Izid glasovanja: Indianapolis, La Salle, Cleveland.

Izvoljeni so torej sledeči uradniki:

Upravni odbor:

Predsednik: Frank S. Tauchar.
 Podpredsednik: Jakob Dolene.
 Tajnik: Frank Pavlovčič.
 Drugi tajnik: August Gostiša.
 Blagajnik: Josip Marinič.
 Zaupnik: Jakob Kočvar.
 Vrhovni zdravnik: dr. Josip V. Grahek.

Nadzorni odbor:

Predsednik nadzornega odbora: Josip Peternel.
 I. nadzornik: Jernej Hafner.
 II. nadzornik: Josip Grošelj.

Porotni odbor:

Predsednik porotnega odbora: Martin Oberžan.
 I. porotnik: Frank Teropčič.
 II. porotnik: Josip Golob.

Glasilo:

Družinsko glasilo: "Glas Naroda".
 Predlagano in podpirano, da se izvoli osebe, ki bode vredila in prestavila nova pravila; sprejeto.

Nominira se brate Zbašnik, Pavlovčič, Gregorka in Gostiša. Gregorka ne sprejme nominacije. Predlagano in podpirano, da se določenemu, ki bode pravila sestavil plača \$125.00; predlagano in podpirano, da se plača \$150.00; zadnji predlog sprejet s 35 glasovi. Predlagano in podpirano, da se da pravila tiskati najprej na pole in se pošlje delegatom v pregled. Predlagano in podpirano, da se XXI. seja prične ob 1. uri popoldne; sprejeto.

Predsednik Tauchar sejo zaključi ob 12. uri popoldne.

FRANK TAUCHAR, predsednik. A. ZBAŠNIK, zapisnikar.
 FRANK GREGORKA, zapisnikar.

ZAPISNIK XXI. SEJE PETE REDNE KONVENCIJE DRUŠTVA SV. BARBARE V FOREST CITY, PA., 16. SEPTEMBRA 1916.

Predsednik Tauchar otvori sejo ob 1. uri popoldne. Sledi čitanje imenika glavnih uradnikov in delegatov. Sledi čitanje zapisnika XVIII. seje, ki se z malimi popravki sprejme. Čita se zapisnik XIX. seje, ki se ob enem tudi z malimi popravki sprejme.

Za sestavo pravil so bili nominirani in sprejmejo sledeči: Gostiša, Pavlovčič in Zbašnik; sledi glasovanje z listki. Rezultat: Gostiša 4 glasove, Pavlovčič 17 glasov in Zbašnik 33 glasov. Brat Zbašnik sprejme toraj nalogo, da pravila s dodatki in spremembami natančno uredi, ter obenem prestavi vse dodatke v angleščino. Naročeno mu je, da morajo biti pravila do konca meseca novembra urejena, ter v kopijah razposlana krajevnim društvom in delegatom pete redne konvencije.

Novosestavljena pravila naj pošlje konvenčnemu predsedniku bratu Taucharju in čim se bila od njega potrjene, naj se svota \$150.00 izplača bratu Zbašniku.

Pričude se na "Razno".

O zadevi brata Breznikarja postaje štev. 33 poročila brat Marinčič, da je bil takoj potem, ko ga je tajnik suspendiral, ponesrečen in da mu je bila bolniška podpora od krajevine postaje odklonjena in pozneje zopet dovoljena; da mu pa sedaj glavni tajnik neče izplačati podporo; ob enem poročila, da je bil omenjeni brat Breznikar vedno dobrostoječ član navedene postaje. Predlagano in podpirano, da se mu podpora izplača; sprejeto.

V zadevi brata Trebeca postaje štev. 86 glede neizplačane bolniške podpore. Predlagano in podpirano, da se mu bolniška podpora izplača; sprejeto.

Zadeva umrlega brata Slapničarja postaje štev. 1 se prepusti krajevni postaji v rešitev. Predlagano in podpirano, da se stari in novi odbor izvešči porotnikov, prejšnjega upravnega odbora, vrhovnega zdravnika in pooblaščenca ali zaupnika, snide skupaj meseca januarja; sprejeto.

Predlagano in podpirano, da se stari in novi odbor pooblasti, da napravi potrebne korake za ureditev našega charterja in pa ponovno inkorporacijo; sprejeto.

Predlagano in podpirano, da se naroči plačilne knjižice za otročji oddelek s tozadevnimi pravili in raznimi drugimi določbami in tiskanim na zadnji strani; sprejeto.

Predlagano in podpirano, da se pusti tatisniti mrtvaške liste tudi za otročji oddelek; sprejeto.

Mrtvaški list naj se pošlje samo na glavni urad in ne več glavnemu predsedniku.

Predlagano in podpirano, da se otročji denar, katerega ima sedaj tajnik v skrb, izroči blagajniku; sprejeto. Predlagano in podpirano, da krajevni tajniki prejmejo društveno glasilo na stroške glavne blagajne; sprejeto.

Predlagano in podpirano, da se resolucija za združitev stavi v pravila; sprejeto.

Predlagano in podpirano, da se pooblasti brata Zbašnika, da sestavi primeren nagrobni govor za krajevine predsednike ob priliki pogreba umrlega člana oz. članice; sprejeto.

Predlagano in podpirano, da se dovoli predsedniku konvencije nagrada (bonus) v znesku \$25.00; sprejeto.

Predlagano in podpirano, da se dovoli konvencijskim podpredsednikom po \$5.00 vsakemu; sprejeto. Podpredsednika Teropčič in Dolene odklonijo.

Predlagano in podpirano, da se plača članom odbora za apelacije in raznoterosti vsakemu po \$5.00; sprejeto. Brat Marinčič odkloni.

Predlagano in podpirano, da se plača članom poverilnega odbora po \$5.00; sprejeto.

Predlagano in podpirano, da se plača članom odbora za pravila vsakemu po \$5.00; sprejeto.

Predlagano in podpirano, da se plača članom odbora za pregledovanje knjig vsakemu po \$5.00; sprejeto. Brat Gabrovšek odkloni. Predlagano in podpirano, da se dovoli vratarju nagrada \$5.00; sprejeto.

Predlagano in podpirano, da se dovoli nekaj nagrade pevskemu zboru v Forest City; sprejeto.

Brat Gostiša, član tukajšnjega pevskega društva naznan, da mu je od članstva naročeno odkloniti podporo.

Brat Gostiša obenem priporoča, da bi konvencija prispevala po svoji moči v blagajno pevске zveze.

Predlagano in podpirano, da se napravi kolekcija za pevsko Zvezo; sprejeto. Za pevsko Zvezo se nabere svoto \$20.55, katero svoto se izroči bratu Gostiša, da jo pošlje na pristojno mesto.

Predlagano in podpirano, da se napravi kolekcija za oskrbnika dvorane; sprejeto. Nabere se svota \$8.00, katere se izroči oskrbniku.

Predlagano in podpirano, da brat Marinčič vloži svoto \$30.55, katere se je nabralo pri banketu za reveže v stari domovini, v sigurno banko na obresti in pošlje knjižico na glavni urad; sprejeto.

Potrdi se račun brata Muhica za avtomobil, (za dvodnevno vožnjo konvenčnih odposlancev, ki so bili poslani po charter in drugo), ki znaša \$20.00. Brat Muhic ob enem poročila, da dvorana ne bode stala več nego \$25.00, mogoče še manj; se vzame v naznanje.

Predlagano in podpirano, da se izplača predsedniku upravnega odbora poštni stroški v znesku \$8.88; sprejeto.

Predlagano in podpirano, da se izplača predsedniku porotnega odbora za poštne stroške svota \$12.60; sprejeto.

Predlagano in podpirano, da se potrdi in izplača račun glavnega predsednika za regalje in druge \$28.00; sprejeto.

Predlagano in podpirano, da se izplača bratu Antonu Demšarju za rabo pisalnega stroja ob priliki sestave starih pravil svota \$4.00; sprejeto.

Predlagano in podpirano, da se pooblasti brata Aheana, da zastopa društvo v zadevi bivšega člana Pogachnika, kateri je bil vsled poverljivosti društvenega denarja brzojavnim potom zaprt; pooblasti se ga tudi, da si preskrbi tozadevne odgovornosti na društvenih stroških; da se v tem pogledu ravna po instrukcijah, ki jih sprejme iz glavnega urada; sprejeto.

Predlagano in podpirano, da zapisnikarja ostaneta v Forest City, dokler ni zapisnik popolnoma urejen; sprejeto.

Predlagano in podpirano, da tudi glavni predsednik Peternel otane, da uredi potrebne stvari; sprejeto.

Predlagano in podpirano, da se konvencija zaključi.

Brat Tauchar, konvenčni predsednik, se zahvali v imenu celokupnega članstva, za trudopolno delovanje navzočih delegatov in glavnih uradnikov; želi, da bi tudi v nadalje vladala med nami bratrska sloga, ter da bi složno in navdušeno delovali za precvet in napredek naše organizacije. Sledi odobravanje. Brat Tauchar za tem zaključi pete redne konvencije ob pol 1. uri popoldne.

FRANK TAUCHAR, predsednik. A. ZBAŠNIK, zapisnikar.
 FRANK GREGORKA, zapisnikar.

Goljuf.

Črtica. — Spisal Pavel Perko.

I.

Bil je debel in nekoliko zabihel v obraz; počasne, malo neokretne hoje in oblečen v debelo hodnično srajco, ki je bila vedno tesno napeta ob mesnatih laktih.

Tak je bil Rogljanov Janez. Pri sosedih ni bil priljubljen. Bil je preveč samosvoji in premalo odkritosrčen.

Kolikrat je hodil pred svojo hišo gori in doli, gledaje v tla in mrmrajoč sam s seboj. Včasih je postal ter pogledal okrog sebe skoro boječ, ali ga kdo vidi ali ne. In ko ni bilo nikogar, je šel

nekoliko sveta. Sosed Bende pa je bil Anin boter in ob enem postavljen kot varih njenega premoženja.

Tedaj torej, ko je umrla stara Bolantačka, je Rogljanov Janez mislil takole:

— Sosed Bende ima zelo malo sveta okrog svoje hiše; na eni strani komaj toliko, da kap bije na njegovo. Sedaj bi bila prilika, da Bende kupi nekaj sveta od Ane Bolantačeve. Stara je bila svojeglava in ni hotela prodajati sveta; mlada bo menda nekoliko boljša... No, in saj je Bende boter njen...

Potem je mislil Rogljanov Janez nadalje, da bo — no, — da bo čez leto in dan Bendešina itak njegova. In bolje bo, da se ob hiši drži nekaj sveta. Iz tistega sveta in iz hiše bi se dalo kaj napraviti...

In Janez je čez dalje hitreje stopical okrog svoje hiše ter se gladi po napetih laktih. Zabuhlo lice mu je gorelo; v očeh pa se mu je bliskalo veselo upanje.

— Če bo le mlada hotela kaj slišati o kupčiji!

Ta misel ga je zaskrbelo. In nehotje je zapilil konce prstov globoko v rokave svoje srajce, da se je izvalovila debela koža pod njimi.

Dokler je živela stara Bolantačka, se je držala Ana njenih besed kakor evangelija in ker stara ni bila za prodajo, seve, tudi mlada ni bila. Sedaj pa, ko je stara mrtva, menda ne bo težko pregovarjati...

In Bende — slab boter in slab mož bi moral biti, ko ne bi imel toliko moči, da bi pregovoril neizkušeno habskeco...

In Janezu je čez dalje lepše upanje ižalo raz obraz. Oko mu je bliskalo, ko je merilo svet med Bendenom in Bolantačkino hišo. Mislil pa so mu hitelo v prihodnost — in veselo misli so to bile...

Na Dobračevi je zazvonilo. Tuzni glasovi zvonov so se razlili čez ravan in ljudje so rekli:

— Bolantačka je umrla! Jutri jo bodo zakopali...

Rogljanov Janez je dvignil glavo. Malo je postal in obraz se mu je zresnil. V tem trenutku pa je tudi sosed Bende prišel mimo vogla.

Vjela sta se z očmi.

— Je umrla! — je zaklical Janez in z glavo pokazal proti Bolantačevi hiši.

— Umrla, — je dejal Bende in se počasi približal Janezovi meji.

— Veš, kaj sem premišljeval. — je začel Janez — stara Bolantačka, Bog jej daj mir, je bila dobra ženska, a zelo trdovratna.

— Trmasta je bila, — je pritegnil sosed Bende. — Na mar mi pride, kako sem jo obdeloval za voljo sveta, ki sem ga mislil pri kupiti. Pa je bila vsaka beseda bob v steno. Vrag je to, če se mora človek pripraviti z ženskami.

— Res je. Toda mlada bo boljša.

— Tudi jaz bi mislil tako... Veš, prišlo mi je zopet upanje, da bi se dalo dekle preprostiti in bi mi prodala tistih par metrov svet, mojemu voglu. Da bi človek vsaj toliko svojega imel, da bi kokslo šla brez skrbi okrog hiše.

— Boter si ji in čudno bi bilo, da bi je ne mogel pregovoriti. — Veš, sosed, ako drugače ne gre, jaz ti prodam polovico parele tam pod jarkom. Ta svet meji na Bolantačkino njivo. Ako se dekle drugače ne da pregovoriti, potem zamenjaj z njo. Ti ji daš magari par metrov več sveta, ker svet ob jarku je nekoliko močvir.

Ona pa naj ti odstopi par sežnjev ob tvoji hiši. Tako bo obevna prav. Ona bo imela prav za prav še več sveta pri hiši; a tvoja hiša bo vredna toliko več... Kaj misliš?

— Poskusiti hočem, — je rekel Bende po kratkem premisleku.

— ko zagrebemo Bolantačko, hom stopil enkrat tja k dekletu in govoril z njo.

II.

Zvonovi so zvonili, zvonili... Žalosten je glas zvonov, ko ti leži na mrtvaškem odru draga oseba in ko to zvonjenje naznanja, da so za ta svet pretrgane vezi...

In čim slajše so bile vezi, tem bolj žalostni so glasovi zvonov.

Ana se je spominjala skrbi in ljubezni rajne matere in neizrečeno bridko ji je bilo pri sru. Začutila se je samo in zapuščeno od vsega sveta, siroto brez varstva in pravie —

Ko je stpališezih sate p. Ko je stopila iz hiše in videla, kako Rogljan in Bende stikata glave, jo je zapeklo še bolj, pa ona ni vedela kaj. Spomnila se

je, kako rajna mati Rogljana ni imela za dovolj zanesljivega in kako je tudi Bendeni tem manj zaupala, čim bolj se je družil z Rogljanom... In Bende je boter in od gosposke ji postavljen za varuha in oskrbnika...

Ana se je umaknila nazaj v vežo; sosedja je nista bila niti zapazila.

Zvonovi pa so zvonili, zvonili. Žalosten je glas zvonov, kadar zvonijo mrlci.

Ko pa so zakopali staro Bolantačko, tedaj šele se je naselila v majhno hišico prava samota in žalost! Kako je bilo vse prazno po kotih! Kako se je slišalo le tiktakanje ure, ker ni bilo nikogar v hiši, da bi govoril in motil tišino.

Potem ni bilo dolgo, ko se je oglašil sosed Bende in rekel:

— Ana, zdaj si sama. Dolgčas ti je po materi, je li?

— Gotovo, — je rekla Ana ter bila naenkrat vsa solzna. Kako ne bi jokala! Svoje slabosti je imela rajna mati, res! Včasih je bila sitna, a kar je rekla, je bilo modro in premišljeno. A sedaj je ni več! Oh, kako bo še pusta in dolgočasno na svetu!

Ana se je sklanjala globoko doli na svoje ročno delo. In prvi ji je bilo, da pride sosed Bende in se pomeni o materi.

— I, kaj bi, — je tolažil Bende, ki je bil mehkega srea.

In skoro da mu je prišlo na tlar, da je on vendarle boter in da bi moral skrbeti za Anine koristi.

— Kaj bi jokala! Jokati ne pomaga. Rajna je oslabela in šla je, kamor bomo šli prej ali slej vsi... No, pa toliko ti je le zapustila, da se pošteno preživíš...

Malo lažje ali malo težje — da se človek le preživí! — Pogled mene! Jaz imam otroke; a sveta skoraj nimam drugega kot hišico... Pa kaj sem že hotel reči: hotel sem te prositi, veš kaj, ko bi mi odstopila polovico parele tam ob moji hiši. Otroci skacejo okrog hiše in dopovej jim človek ako moreš, da po tujem ne smejo.

Prav tam, kjer bi ne smeli, ti poskacejo in ubijejo rušo. Nerdno je to. — Kaj, Ana, ko bi mi prodala tistih par metrov sveta?

Ana je sklonila glavo še nižje in težko ji je bilo pri sru.

Ura je tiktakala na steni. Mimo okna je vozil voznik in pokal z bičem. Iznad gora je vstajalo nekaj meglice, ki so se zbirale v oblake.

Po sobi je hodil Bende in čakal na odgovor.

— Kaj bodeš rekla, povej! — se je vstavljal pred njo.

Mislil si je pa:

— Taka bo, kot je bila rajna: ne bo se dala kreniti.

Že je hotel zastaviti trdo besedo; pa premislil se je.

Dekle ima morda prav, da ne prodaj. Svet se drži lepo skupaj; in rodovitni svet je to. In čemu sploh kupčevati. Par pedi sveta več ali manj; nekaj kapesa bi zrastle pomladi in nekaj fizola, ako bi otroci vsega ne pohodili in polomili.

To bi bilo vse, kar bi imel od tega sveta.

— Boter Bende, vsa sem se razburjena radi materine smrti... Danes ne morem nič reči. Le to vem, da je mati z vso dušo visela na tej njivi in je vedno trdila, da je bolje sveta prikupiti nego prodajati... Sicer pa, ako kak otrok skoči preko meje, nikdar nisva nič rekli; saj smo si svoji!

— Imaš prav. Zavoljo tega ostanemo vendar le prijatelji. Jaz sem mislil le tako... Saj pravzaprav mi je vse eno.

In sosed Bende je odšel; pa ni bil hud. To je dobro delo Ani Bolantačevi.

(Konec prihodnjih.)

Ženske v Kruppovih tovarnah.

Izpremembe v socialnih in industrijskih razmerah, ki jih je prinesla sedanja evropska vojna, niso nikjer bolj jasno odražene kot v članku, ki ga je prinesel londonski list "Engineer", ki ga je dobil od svojega švicarskega korespondenta, v katerem opisuje vojno delo v svetovnoznanih Kruppovih tovarnah v Essenu, Nemčija.

Po omenjenem članku posnemamo, da je bilo 1. avgusta 1914 v Kruppovih tovarnah zaposlenih 36,880 mož in 1241 žensk; zadnje so bile uslužbene le največ kot prodajalke ali so bile pa uslužbene v departementih, ki imajo na delu pre-

skrbovati vse potrebščine za delavce, kot naprimer: obleko, orodje itd.

Do 1. aprila 1916 je število ženskih delavcev v Kruppovih tovarnah naraslo do 13,023, in sicer vse te so pričele delati v oddelku, kjer se izdeluje municijo; število moških delavcev je pa do prvi omenjene- ga časa naraslo na 55,949.

Pričetkom poletja 1916, je bilo brezdvoma zaposlenih okoli 14,000 žensk.

Leta 1914 je bil pod orožje poklicanih 8114 Kruppovih uslužbencev, naslednje leto so jih vpoklicali li še 7500; in 1. aprila 1916 je bilo v vseh Kruppovih tovarnah v Essenu zaposlenih 68,972 mož in žensk.

Ta armada delavcev in delavk dela nečinad; polovico podnevi, polovico pa ponoči; delajo deset in pol ur na dan, kajti poldrugo uro imajo prostega časa za zavžit svojo hrano in se nekoliko odpočiti.

Dolge ure, stroge vojaške razmere, ki morajo vladati v takih prostorih, dalje slaba hrana, ki je zdaj običajna

Kvišku.

Spisal Fran S. Pinigar.

(Nadaljevanje).

"Ne sodite tako, gospod baron! Pustite, katere streljate na to ubogo ljudstvo, priplete bi lahko nazaj in ranile vas!"

"Kaj, gospod doktor, pomislite, kaj govorite! To je žaljivo, to sodi pred justico! Toraj naj sem jaz tat, goljuf, morilec — go spod doktor!"

Baron je srepo gledal Anteta, nervozno in razburjeno ponašal z roko in nazadnje jemno položil roko na mizo.

"Ne preprija, vidva sta skrajna elementa in si bodeta vedno v lasih. Toda pogovorimo se mirno in rešitajmo to vprašanje, saj je jako zanimivo, drugega dela tako nimamo."

"Baron je poznal oba in vedel, da je baron silno občutljiv, da ne čista ničesar bolj kot svojo takozvano "čast", o kateri je imel klasične moderne pojme, da se čast oskrni le s tatvino, goljufijo in umorom — in to le tedaj, če ga zagrebi pravica za vrat. Poznal je tudi Lacergerja, da je trdoglavi značaj, kateremu ne imponira plemstvo in denar, da se bje in pravda za svoje nazore do skrajnega. Zato je pomiril oba, da ne bi prišlo do resnih spopadov z ne ljubljeni nasledki."

"Hvala ti, Adolf! Olikanci naj se trezno pravdajo o svojih nazorih, previdno modrujejo — bodo odkritosrčni, — a žaliti se ne smajo med seboj. Toraj, gospod baron, jaz pojasnjujem prejšnjo trditve."

"Prosim, a sem jako radoveden. Sofizmi vas morejo rešiti, drugega nič."

"Bomo videli. Da je med kaznjenci veliko čisto propalnih duš, da jih je mnogo nepoboljšljivih, tega nikakor ne tajim. Trdim pa vendar, da jih je mnogo, katere je prived semkaj obup, slučajni trenutek, zadrega, ki jih je pripravila do pregrešnega dejanja in zločina. Vzemimo primer. Znano mi je, da so najboljšje kaznjence izvečine detomorilke. Tako zverinsko — ne, saj je hujsko to dejanje — vsakdo obsoja, jaz tudi. A vprašam vas, gospod baron, ali so te bolj krivične in bolj hudobne, nego velika masa najbolj odlikane sedanje svetne družbe? Koliko žrtv imajo na vesti bogataši-lahkoživeci, pustoloveci, ki služijo samo strasti, oni podli živinski strasti, in s tem, da njej za dočajo, morijo tisoče in jih peha jo v prerani, gnili grob? Vprašam vas, ali niso ti rafinirani morileci? Vprašam vas, ali nimajo hujšega bremena na ramenih tisti krogi, ki ne poznajo in ne čujejo poznati prvega in pravega namena poštenega zakona? Navsezadnje je za vseeno, ali streš pšenico zrno, ali če pohodiš kal, ali če utrgaš še zeleno bilko? Ali ne sodijo prav tako le-sem tisti kapitalisti, ki premišlujejo, kako bi se kaj izmili, kar bi sečgetalo njihovo polt, ko se jim najboljša jedi studijo in gubijo vsled prona-sičnosti, a tega niso vedeti in videti, da večkrat ubožno družino delavčev, čigar žnli redijo njihov kapital, palmejo v bedo, v stradanje, zaradi česar seže mati po strup, in si oče kupi samokres za zadnje novce in je morilec, krut morilec svoje družine? In take imenite pošteni visoki svet izvržek človeštva! Pred takimi beži, za takimi kaže s prstom in si amiva roke kakor Pilat in vzdihu, je nad propalo poulično druhaljo. Pri vnu se začne drevo sušiti, in družba človeška je še vselaj začela propadati in gniti zgoraj. Od tam je zašla nalezljivost v nižje sloje, svetovna povest nam je priča. In sedaj, gospod baron, omenjam čisto mirno: Ali ni vaša sala glede Tilke prav taka?"

Baron je pomolčal; Antetovi nazori mu niso bili ljubi, a morel je v sren priznati, da niso neresnični.

"Ba, paradoksen filozof! Teorija je teorija; vi poznate svoje knjige, drugega nič. Ko bi poznali življenje, živeli in sodili bi drugače. Saj veste, kaj je modrovnanje! Najbližji modrijanom so norci. Brez zamere. — Tam-le gre Margita!"

Baron je takoj vstal in hitro odšel Margiti naproti. Vesel je bil, da se je otresel Lacergerja, ki bi mu bil navsezadnje vzbudil še vest, ki je mirno spala že mnogo, mnogo let.

"Gospica, dolgo vas ni bilo!"

"Bila sem s prečastito sestro prednico na evetličnem vrhu — in sedaj vas prihajam vas tri pravit, hvalile."

da mi pomagata iskati: izgubila sem tu neke zalasnice z briljantom, družinski spomin od stare matere. — Gospod doktor in Adolf, pojdi ta sem!"

"Ah, Margita, stavi, da jo najdem jaz!"

Adolf in Ante sta prišla izpod senice.

"Zalasnice sem izgubila, veš, Adolf, tisto od stare mame. Prosim, pomagajte iskati!"

"Drago volje, gospica! Kje ste hodili?"

"Tu, po tej stezi sem šla in nazaj v drevedo. Sama sem že gledala, a nimam sreče."

"Dobro, razdelimo se", meni Ante. "Vsak si določi kos prostora, kjer bo iskal. Prva izbirajte, gospica!"

"Da, da, gospica Margita, prva izberite, in — in — jaz vam pomagam, kaj ne? Midva bova iskaj, kaj ne, Margita?"

Baron je pogledal ljubeznivo in stopil blizu nje ter kar trenil ni z očesom od njenega obraza.

"Potem bom dobila jaz zalasnice prej nego vi in vam uide na grada, gospod baron."

"Nagrada? Ezborno! Kaj dobi tisti?"

"To je tajnost. Iskimo! Jaz pregledam ti stezi, vidva pojdi ta proti drevedu."

Margita je odšla po eni stezi, baron takoj za njo po vsopredni, da je lahko govoril žnjo. Iskalo so. Baron je govoril in govoril, ugibal nagrado in bolj gledal Margito kot v roso travo in sprani pesek na stezi. Prišla sta do vrha, kjer se strneta stezi. Baron in Margita nista dobila nič. Margita je utrgala dve veliki beli kresnici.

"Vidite, to so Marjetice, moje sestričice!"

"Da, da, to so preroške evetke. Sediva semkaj in dajva si prero-kovati."

"Dobro; nate, vaša preroknja za mene, moja za vas."

"No, ali dveh je premano. Treba nama jih je za vsakega tri."

Baron je stopil v travo in utrgal še štiri evetve s smegobelimi lističi in solnčnožoltim očesom v sredi. Sedla sta na klopico in pričela pukati listke. Kaka igra! In vendar sta se Margiti tresla prestika, ki sta na lahko, počasi ter nekako slovesno in bojevo izbirala peresce za peresem iz evetnega iz evetnega venea ter je spuščala v naročje, odkoder je odhajala sapica list za listom in ga trosila v travo, da tam zvane in pogine. In vsak listič je bil kakor orakelsko belo pisemce, kateremu je zaporedno vdihavala tresoč se duša Margitina usodno vprašanje: "Ali me ljubi, ali ne ljubi; ali z jezikom samo, ali pa prav nič celot?"

Še par lističev se je držalo okusne glavice, Margita je zašepetala zadnjakrat orakelske besede, zadnji listič je odtrepetal v lah-nem dihu in obvisel na baronu, — ona pa je gledala za njim in listek je drgetal na baronovi suknji. Tedaj je v njenih ustnicah zamrlo vprašanje: "Z jezikom samo?"

Tudi baron je ponavljal taiste besede. Ali že naprej je vedel konec in prerokovanje zadnjega lističa, katero se je moralo glasiti: ona me ljubi.

Ponovila sta drugič, ponovila tretjič — in Margita je vselej zvedela taisto: z jezikom samo.

Barona je greblo v duši, ker je pri drugi in tretji marjetici pazil natančno na listke, a so mu v resnici vselej izjavili: prav nič celo. Zmečkal je rumene glavice med prsti, prisedel bliže Margiti, ki je gledala otožno, karajoč in očita-joč. Sramoval se je samega sebe in v trenutku se mu je posvetilo, da dela Margiti veliko krivico, da je varalica, neznačajnejš. Postajal je mehak, tajal se je kot sneg na pomladnem solncu, prijel Margito mehko za roke, prosil jo s pogledom odpuščanja in drugega ni mogel izreči, razven:

"Margita, ali veruješ evetli-cam, ali veruješ meni?"

Takega Margita barona še ni videla doslej. Prvič v življenju jo je nekaj ganilo, ko je tako sedela ob mizo, nekaj pretreslo, nekaj neumljivo ji razvelo srce in vilo neko toplo kopnenje v dušo, a hkrati jo je prešinilo po vseh živ-čih nekaj — kakor slutnja, strah. Pogledala je barona, pritisnila mu nehoti na rahlo roko, potem za trenutek zastrla oči, pa jih zo-pet odprla in pogledala kvišku proti nebu v ono jasno in mило-nebeško modrino, s katero se je ko-sala jasnost, barva in miloba nj-nih oči. Tih, tih vzdihljaj je vsplaval preko njenih ustnic proti sinjemu nebu.

Ante je stopil prednjo in ji po-nižno izročil zalasnico.

Margita se mu je ljubeznivo za-hvalila.

"Hvala vam, gospod doktor! Nagrado dobite zvočer!"

XI.

Na š-ovem vrhu je svirala godba. Šestorica potujočih god-čev je priredila letoviščarjem kon-certi. Res, da ni bila ta godba ni-kakor toliko izvežbana, da bi za-doščala razvajenim usesom bogat-inov, katerim so veliko mesta po-zini nudila klasičnih kompozicij najboljših glasbenikov-umetnikov.

A kdo se je med zabave željnimi letoviščarji menil za to! Godci, moški in ženske, so bili v narod-nih tirolskih nošah, godli in bren-kali so navadne poskočne valčke, kot jih drgne ob citrah vsaj tirol-ska planšarica, in višek vsega, kar je ta družba mogla podati, je bil nenaravni duet, pri katerem je pela štiridesetletna Tirolka hreščeci moški tenor, njen tovariš pa za rahle živce dokaj neugodni sopran. No, ali nekaj je bilo, in izletnikom je prijal vsaj toliko, da so se prestiti otroci norčevali in smejali, dočim si je družba po-tujočih godčev s tem služila svoj grevni kruhek.

Vrt gostilne, ki je bil dokaj ob-sežen in posejan z belim peskom ter zasajen z divjimi kostanji, je bil ta večer kar prenapoljen. "Koncert" je privabil tudi sosed-ne goste na večerjo, restavrtor je proglasil, da se dobe najfinše postvice, divji kozel in srnjakov hrbet. To so pač delikatne jedi, za katere se tudi letoviščar ne boji hoditi četr uro peš, da privoči izmučenemu telesu nekaj slastnej-še hrane.

Znanci in znanke so se strnili ob taistih mizah, porazobesili po kostanjih razno potrebno in nepo-trebno prtljago plevov, ogrtačev, mantilj, solnčnikov, slamnikov, o-troških igrač. Milosne dame so kramljale duhovito o najetem stanovanju, o kruhu, o ceni pišk in sirovega masla, zabavljale na neokretne posle, hvalile vrline in kreposti svojih otrok, rešale in reševale razne spletke in ljubim-ske zveze nadepolnih sinov ter krasnih hčerk, katere je mnoga kljub neugodnim gnotnim razme-ram pripeljala "na zrak", da bi se morda te ali one evetke, ki že ni videla več pomladnega solnea, morda vendar-je prijel kak krat-kovidni, četudi obdobjeni men-tulj. Gospodje pa so fino dvorili gospicam, katere premnoga je znala umetno prestiti ni zabave vsaj o tem, če ni drugače, da je svojemu kavalirju redno vse zani-kala, a ničesar dokazala, da se je potem revež trudil z vso davno že pozabljeno logiko filozofski doka-zati v kolikor mogoče galantno in finem tonu, da se njegova sosed-a morda vendar moti.

Med družbo je bilo tudi nekaj starih porumenelih lie trudnih Ahavserjev, ki so sedeli nemo ob mizah in z nekako boječim očesom gledali topo v hrupno mrgo-lenje zdravega in čilega sveta, ka-kor bi hoteli izsazati iz tega kipe-čega življenja utrinek zase in žnjim skrhati koso koščeni smrti, katere mrzli dihi jim je vel po ži-lah in kosteh. Vse so dosegali do-lej, vse uživali, vse si privoščili, kar jim je sladlo življenje, a se-daj so prijadrali do kraja, kjer jih ni čakala nobena nada več, kjer se jim ni prilagala nobena naslada — nič, mučil jih je samo grozni strah: Sedaj pač bo konec vsega.

Pod široko vejnato lipo ob po-dolgasti mizi so sedeli pl. Albeni-jevi: gospa, soprog, sina drugo-šolca Guido in Emilio, kapitan-ka in soprog, ki je prišel za par dni na dopust, da si ogleda letovišče, kapitanov sinček Lacerjan in hč-erica Alma, trinajstletna koketka, ob kateri je sedel domači učitelj otrok, sedmošolec, sin ubogih sta-rišev, ki je ob tej razposajeni in razvajeni, poleg tega pa nenadar-jeni deci bridko okusal grenkost inštruktorskega kruha. Pri mizi je bila tudi tetka Tera pl. Lazi in Margita. Trije stoli so bili še prazni.

"To je netaktno, da ni še onih treh", omeni tetka Tera in pogle-da na uro. "Kam so šli?"

"Ah, tisti Lacerger jih je vedel nekam v te griče na lov", odvrne pikro gospa Albenijeva. "Adolf in baron ne vesta, kako je daleč, in zato pač nimata nobene kriv-de. No, Ante, ta se pač malo briga, kaj je dostojno in kaj ne. Nje-mu je popolnoma vseeno, če čaka-on dam, ali če dame morajo čaka-ti njega."

"Pardon, milostna, Lacerger je navadno zelo točen, prav vojaško točen. Kar reče in obljubi, dovrši o taisti minuti, kakor je napove-dal."

"Margita, Margita! Ta zagor-vo je zelo umljiv! Treba vas bo zatočiti, čakajte, čakajte!"

Albenijeva je pogledala Margi-to, nekako zlobno jo dražec, in ji zapretila s kratkim okroglim pr-stom.

"No, če so šli na lov, tedaj je pač umljivo, da se kaj malega za-kasnijo; lov človeka zvrbi in za-pelje dalje, nego je lovec mislil. Predlagal bi, da jih ne čakamo z večerjo."

Vsi so bili zadovoljni s predlo-gom kapitanovim in kmalu so za-rožljali noži in vilice, čistec zlato-in srebrnopikaste postvri. Tedaj so prišli k mizi tudi otroci, vsi razgreti, ker so bili na gugalnici. Vsak bi bil rad takoj pil, a niso jim dovolili, posvarili jih pa tudi niso, da naj ne bodo tako razpo-sajeni; le ubogi učitelj, ki je se-del mirno in bojevo pri mizi, na-veličan do grla otrok, s katerimi se je ukvarjal ves božji dan, le ta siromak je občutil par karajo-čih pogledov in dobil nekaj finih zadržev iz ust kapitanke in gospe Albenijeva. Molčal je in nerodno raztelesal najmanjšo ribico, kate-ro so mu milostno pustili na krož-niku, in spoznaval resnico, da gor-je tistemu, katerega tuje duri po-petah bijejo. Največ srca med vso družbo je imel še energični kapitan, ki je dokaj izkusil in imel tu-di sam to prepičanje, da človek ne velja toliko, kar plača, marveč toliko, kar je sam iz sebe. Zato se je potegnil za učitelja:

"Signor maestro, nič se ne boj-te, ampak izpite par čaš piva na moje zdravje! Jaz sem popolno-ma zadovoljen z uspehom Lucija-novim in pravim, da vestno izpol-njujete svojo dolžnost; na večer-se vam tudi spodobijo počitek. Le tako naprej — vestno izpolnjujete dolžnost — potem bodite pa tudi pogumni in srčni — coraggio, si-gnor maestro!"

Kapitan mu je naročil vrček pi-va, katero je hladilo dijakovo po-krivem žaljeno srce kot olimpski nektar. Dame so bile nad tem se-veda nekoliko ogorčene, samo Margitino blago srce je bilo veso-lo, zato je glasno pritrdila kapi-tanu: "Bravo, coraggio, corag-gio!"

K sreči so v tem trenutku pri-šli loveci. Prišli so kar čez hrib sv. Petra s puškami in praznimi torbami, kot je že navajala pri-takih loveh. Družba jih je veselo pozdravila, in Ante bi si morda raz ni bil domislil, da se je treba opravičiti. A baron ni tega poza-bil. Z največjo spretnostjo je opi-sal, kje so lezli, kako naskakovali jerebe, ki so jih zavedla tako da-leč, da so zamudili določeno uro, pa da jih ni gnala stroga dolž-nost, hodili bi bili gotovo uro da-lje, tako so jo pa udri čez grm in stru, ne mence se za trnje in lgrdo pot. Baron je dobro umeval lovske hiperbole in kar je res, je res, umel je zanimivo lagati. Pu-ške in torbe so obesili na lipo, po-tem pa sedli: baron k Margiti, Adolf k kapitanu, Ante je pa se-del kapitanu nasproti, ob njegovi hčerki.

(Dalje prihodnjič).

OPOMIN.

Tempotom opominjam vse one, ki mi kaj dolgujejo, da mi v teku enega meseca pošljejo svoj dolg. Kdor se v tem času ne bo javil, ga bom moral družim potegn iskati.

Joseph Jakšetič.
Box 112, Onoville, N. Y.
(28.9-2.10)

Velika vojna mapa

vojskujočih se evropskih držav,
Velikost je 21 pri 28 palcih.

CENA 15 CENTOV.

Zadaj je natančen popis koliko obsega kaka država, koliko ima vojakov, trdnjav, bojnih ladij i. t. d.

V zalogi imamo tudi

STENSKO MAPO CELE EVROPE \$1.50

VELIKO STENSKO MAPO, NA ENI STRANI ZJE-DINJENE DRŽAVE IN NA DRUGI PA CELI SVET, CENA \$1.50.

ZEMLJEVID PRIMORSKE, KRANJSKE IN DAL-MACIJE Z MEJO AVSTRO-OGRSKE Z ITALIJO. — CENA JE 15 CENTOV.

Veliki vojni atlas

vojskujočih se evropskih držav in pa ko-lonijških posestev vseh velesil.

Obsega 11 raznih zemljevidov.

CENA SAMO 25 CENTOV.

Naročila in denar pošljite na:

Slovenic Publishing Company

82 Cortlandt St. New York, N. Y.

Dr. LORENZ,

Specialist moških bolezni.

Jas sem edini hrvaško govore-či specialist moških bolezni v Pittsburghu, Pa.

DR. LORENZ.

644 Penn. Av. II. nadst. na ulica. Uradne ure: dnevno od 9. do polnočne od 8. ure večer. V pet-kih od 9. dopolne do 2. popolne. Nedeljo od 10. dop. do 2. popol.

HAZNANILLO IN PRIPOROČILO.

Genjenim rojakom v Clevelan-du, Ohio in okolici naznanjamo, da jih bo obiskal naš potovalni nastopnik

Mr. FRANK MEH,

kateri je pooblaščen pobirati na-ročnino na naš list, knjige in dr-gve v našo strogo spadajoče posle-ter izdajati pravovelnjavne potr-dila valed česar ga rojakom naj-topleje priporočamo.

Upravitelj "Glas Naroda"

Brezplačen nasvet in pouč-priseljencem.

"THE BUREAU OF INDUS-TRIES AND IMMIGRATION"

za državo New York varuje pri-seljence ter jim pomaga, če so bili oslepavjeni, cropani ali če so s nji-mi slabo ravnali.

Brezplačna navodila in pouk v-naturalizacijskih zadevah — kako postati državljan Združenih drž-av, kjer se oglašiti za državljan-ske listine.

Sorodniki naj bi čakali dovo-dne priseljence na Ellis Island ali pri Barge Office.

Oglasite se ali pišite:

STATE DEPARTEMENT OF LABOR, BUREAU OF INDUSTRIES AND IMMIGRATION, Newyoriki urad: 230, 5th Ave., Room 1012.

Odprto vsak dan od devetih de-poldne do petih popoldne in ob-redah od osme do devete ure-večer.

Urad v Buffalo: 704, D. S. Mor-gan Building. Odprto vsak dan od devetih popoldne do petih po-poldne in ob sredah od sedme do devete ure večer.

KADAR GRE ZA OBSTOJ NA-RODA, NINOBNENAZRETEV PRE-VELIKA!

POZOR, SLOVENKE!

Mladenč, star 27 let, se želi se-znaniti s Slovenko v starosti od 18 do 28 let; tudi je blisko že vdo-va brez otrok ali pa ne več od enega. Imam stalno službo \$120 na mesec. Toraj, katera resno mi-sli, naj mi piše in priloži svojo sli-ko, ako je mogoče. Na zahtevo vrnem sliko.

C. Molinšek, Carbondale, Pa. (28.9-9)

SLOVENSKI HOTEL

UNIJSKA BARA

Frank Cvetič, lastnik

5104 BUTLER ST., PITTSBURGH, PA.

Najboljše, vedno sveže pivo, fine unijske smotke, importirano in domače žganje. Čiste postelje, dobra domača kuhinja. Vsakovrstni časopi vedno na razpolago.

Nashe geslo: "Dobra postrežba, nizke cene".

Rojakom iz okolice se priporočamo, da nas obiščejo, ko pridejo v Pittsburgh.

POPOTNIKI.

Vsem onim, ki ste namenjeni potovati v Cleveland, posebno ako imate družino, bo potrebno nabaviti poštstvo in kuhinjsko opravo ako se hočete nastaniti v naši naselbini. Zato ob tej priliki priporočam svoje velike prodajalne, kjer dobite vse kar je potrebno. Pri meni imate vedno pošteno in zanesljivo blago.

Ako dospete v Cleveland na postajo in se ne veste kam obrniti, pokličite na telefon Princeton 1381 ali pa Rosedale 1881 in jaz bom poslal en avtomobil po vas. Ako pa vzamete pocestno karo se peljite s St. Clair karo do 62. ceste in na vogalu St. Clair Ave. je naslov:

A. GRDINA,

6127 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Pri meni se vedno dobi letni kolektar za 20c. poštinih znamk.

POZOR!

IZŠTA JE VASKOZI ANIMIRAN

Knjiga, katere vsebina je nujno Slo-venke, ki so na štiri strani. Kdo jo ne bi imel, jo bo z nje-ko predel in dobi pregled v marškovski stvari, o katerih do-žal se štiti ni.

Knjiga ima preko sto strani, opremljena je z dramskimi kra-snimi slikami. V njej so natan-ke navodila za hipnotiziranje v njej so natančne poštne postvri, katere smatra invariran človek za hipnotiziranje.

Stane 60 centov. Pri knjižice \$1.50. Čud. ki ni v nje zadovoljen, naj jo vrne in dobi jo denar nazaj.

Narodnje pti: "SLOVENSKA KNJIGARNA", P. O. Box 1011, New York, N. Y.

POZOR!

Frank Petkovšek

Javni notar (Notary Public)

718-720 MARKET STREET

WAUKEGAN, ILL.

PRODABA fina vina, izvrstne smotke, patentirana zdravila.

PRODABA vožne listke vseh prekomor-skih črt.

POŠILJA denar v stari kraj zanesljivo in pošteno.

UPRAVLJA vse v notarski posel spada-joča dela.

PHONE 246

Zastopnik "GLAS NARODA"

82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

Slovenska Društva

po vseh Zjedinjenih državah imajo za-geslo, da kadar treba naročiti

DOBRE IN POCENI

društvene tiskovine, se vselej obrnejo na slovensko unijsko tiskarno

"Clevelandska Amerika"

Mi izdelujemo vse društvene, trgovske in privatne tiskovine. Naša tiskarna je najbolj moderna opremljena izmed vseh slovenskih tiskaren v Ameriki. Pišite za cene vsake tiskovine nam, predno se obrnete kam dru-gam. Pri nas dobite lepše, cenejše in boljše tiskovine.

CLEVELANDSKA AMERIKA

PRVA SLOVENSKA UNIJSKA TISKARNA

6119 ST. CLAIR AVE

CLEVELAND, O.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA"

NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH

Naša Ančka.

(Povest. — Spisal Vekoslav Radgončan.)

Drugo jutro je Micka Ančko srečala na trgu. Že na obrazu ji je bilo videti, da je prav dobre volje.

"No, Ančka, ali si se večeraj kaj zelo prestrašila? Gotovo si slabo spala, ker si tako blede."

"Seveda sem se prestrašila in sem tudi slabo spala. Vso noč se mi je sanjalo o pretepih in o krvavih glavah. — Ali si kaj slisala, ali se je podčastnik, ki je z mano plesal, kaj zgodilo? Je nekako bojazljivo vprašala Ančka in robove iz roke spustila na tla, da bi malo prikrila svojo zadrego. Micka pa je to takoj opazila.

"Nič se ne boj zanj! — jo je smejaje odvrnila. — Sem ga že danes jutraj videla, ko je šel z drugimi vojaki meso kupovat. E, vojakji imajo trde buče, ne pride se jim tako kmalu do živca. — Če se ne motim, ti je že malo sree zrahla, kaj? — Nič ne stori, to je naenkrat, hitro pride, pa se hitreje mine. Koliko jih je že, ki sem jaz mislila nanje! Danes pa se jih njihovih imen ne vem več. — Ampak prijetno je pa le bilo. Bomo se šle na ples, kaj? Meni taki prizori nič ne stane. Sem jih že vajena. To je že kaj starega, da se na plesih ljudje radi spopadejo. Nekoliko je vzrok vino, še več pa ljubosumnost. Saj se vendar ne more zahtevati, da bi samo z enim plesala, ali pa samo z enim govorila ves popoldan, ves večer. Mladi ljudje pa so vroče krvi, ki hitro zavre. — Drugo nedeljo pojdemo spet, ne to, ki sedaj pride, ampak prihodnjo, drugo nedeljo, pa pojdemo kam drugam, kjer se ne bodo tepli. — Pa zdrava ostan, Ančka, se bova že se kaj videle ta teden, saj se še dolgo. — Moram iti, da pridem domov. Če ne, me bo stara preveč kregala. Je pač križ, kdor mora služiti, kaj ne? Z Bogom, Micka!"

"Z Bogom, Micka!"

Komaj je Ančka prišla do druge prodajalke, že ji je prišla naproti prijateljica Zofka, ki je bila to nedeljo tudi z njo pri "Črnem medvedu" na plesu.

"O-o-o! Srečne oči, da te zopet vidijo, Ančka! No, ali si večeraj prepozno domov prišla? Ali si bila kaj kregana?"

"Pač sem pol ure pozneje prišla, kakor sem nameravala, toda zaradi tega mi ni nikdo rekel besede; drugičkrat pridem malo prej, pa se izpravim."

"Povej mi Ančka, koliko časa si pa že pri Radgončanovih?"

"Kmalu bo eno leto. Maja meseca lani sem prišla", je mirno odgovorila Ančka.

"Ka-a-j? Eno leto? — Kako pa moreš toliko časa ostati v isti službi? K večjemu pol leta, dalj pa že ne zdržim. Jaz že ne. Ali je preveč dela in je plača premajhna, kar je povsod; ali je ona tako sitna, da njene sitnosti ni mogoče prenašati, ali je pa kaj drugega. Posebno tam, kjer so otroci! Tam pa je celo ni obstanka. Kar človeka stari premalo podijo in zmirlajo, toliko več preglavje mu pa delajo otroci. In ponajveč jim še nič reči ne smeš. Te tepejo te lahko, če se jim zljubi, ti pa moraš tiho biti in vse lepo potrpeti. — Jaz že ne grem k nobeni rodnihi več, kjer so otroci. Sem jih že čez glavo sita. — Gotovo imaš dosti opraviti, pa majhno plačo, kaj ne? Pravilo so mi, da tam nobena dolgo ne ostane. Je tudi stara nek preveč sitna. Zmornam da ti je za petami in vse hoče bolje vedeti, kakor nas eden. Jaz že ne bi toliko časa potrpele; saj je dosti služeb, boljnih in prijetnejših. Če hočeš, bom pa jaz katero preskrbeli? — Ali pojdeš prihodnjo nedeljo zopet znani? Bomo šle kam drugam! — Le kaj dobrega kupi, pa glej, da ne boš predrago plačala, če ne, boš kregana. — Kaj ne, kako jaz vse dobro vem? — Zdrava ostan, Ančka!"

"Adijo, Zofka, bom že gledala, da bom prihodnjo nedeljo zopet vkup prišla."

IV.

Ko je Ančka prišla v mesto služiti, je bila nepokvarjeno kmečko dekletko z izobrazbo štirinadredne ljudske šole na kmetih. V šoli je bila prav pridna učenka z bistrim, jasno mislečim duhom. Vsako delo je umela hitro, in kar je bilo novega, hitro vsprejela. Zato je tudi svoje kmečko vedenje v kratkem času svojega bivanja v mestu odložila in ga zamenjala za mestnim. Po preteku dobrega pol

leta nisi poznal niti po obleki niti po govorjenju, ali je Ančka hči kmečkih ali mestnih staršev. Dokaj je k temu hitremu preobratu pripomogla njena brhka postava, ki se ji je prilegla vsaka obleka, in njen nežni obraz, ki je bil podoben razvitejšemu se jabolčnemu cvetu.

Sama odkritosrečna in resničljubna, je verjela vse, kar ji je kdo pripovedoval. Zaupala je svojim prijateljem, ki jih je še kaj malo poznala in ki so njeno otroško zaupljivost izrabljale v svojo zabavo, vsako namajšo skrivnost. Ančka se ni poznala hlinjenja in zvižaja mestnega življenja in je menila, da vsakdo misli in dela tako pošteno kakor ona sama. Bila je ravno v tistih letih, ko je človeško sree polno čuvstvo, ko takorekto hrepeni po odmevu svojih notranjih glasov in vskipi sreče, ako najde sree, o katerem meni, da se strinja z njegovim. Razprše se vsi pomisleki, kakor jutranja megla pred solnčnimi žarki.

Tako je bilo tudi z našo Ančko. Njen častilec od prve nedelje, oni dragonski podčastnik, ki je ostal zvest, Kamorkoli je prišla s svojimi prijateljicami, povsodi sta se sešla, dasiravno se nista bila dogovorila. Včasih je bil že prej na mestu, včasih je prišel za njo, a prišel je gotovo. Ančka se ga je sčasoma tako navadila, da ga je pogrešala, ako se je dalj časa zamudil. Kako pa je tudi znal govoriti! Kakor da bi iz knjige bral. Vselej je vedel povedati kaj novega, znano mu je bilo vse, kar se je zgodilo po širnem svetu. Poleg tega je bil Karel — to je bilo njegovo krstno ime — lepe trdne postave in vojaška suknja mu je sedela na životu kakor bi bila vlitna nanj. Imel je lepe polne zobe in nad ustnicami kot okrasek majhne črne brke, ki so spopolnjevale njegov moški obraz. Edino oči ji niso ugajale. Bile so sivkaste barve in tako nemirne, tako brez občutka begajoče od predmeta do predmeta, da se jih je Ančka skoroda bala. Ako mu je pogledala v oči, njenega pogleda ni vzdržal dalj časa, ampak je svoj pogled hitro obrnil kam drugam v bližino.

Toda kdo se bo oziral na take malečnosti! Ančka je bila do dna srea prepričana, da je Karel lep fant in marsikatera bi bila ponosna, ko bi hotel z njo toliko občevati kakor z Ančko. Kaj rad je govoril o svojem domu. Pripovedoval ji je, da njegovi starši še žive, da je edini sin, samo še ena nedorasla sestra, da je doma, da pojde čez leto dni na stalen dopust domov, da se namerava potem takoj oženiti in se dosti drugih takih stvari ji je vedel povedati. Naštevaj ji je tudi, koliko konj imajo, koliko glav goveje živine, praševce, ovace in hvalil svoj rojstni dom.

Kdo bi naši Ančki po takih pogovorih zameril, če se je včasih v najskrivnejšem kotu njene glavičice dvignila misel: Kako krasno bi bilo, ko bi jaz kdaj bila gospodinja na tako lepem domu! Ali bi bilo to kaj nenavadnega? Ali je to kaj nemogočega? Kolikokrat so ji doma prijateljice pripovedovale, da je ta ali oni premožni kmečki sin na dom privedel nevesto, ki se je bil z njo seznanil kot vojak, četudi ni imela premoženja. Nič ne ve, kje ga čaka sreča; morda je tudi njej namenjena. Že to se je Ančki zdelo čudno, da je vselej, kadar je bila z njim skupaj, potem imela tako lepe sanje. Ali sta se čisto sama, roko v roki, sprehajala po gozdu, ali sta po polju hodila med žitom, čigar klasje jima je segalo čez glavo, ali po vrtni, polnem zrelega sadja, enkrat pa sta bila celo v hlevu; ki je v njem stalo polno goveje živine. In ko sta ogledovala živino, se je od jasi odtrgal najlepši vol, se zaletel v zaprta vrata, jih podrli na tla in zbežal na plano. Ančka je hotela steči za njim, pa je spodrsnila in zunaj pred hlevom padla v odprto gnojno jamo. Tako se je prestrašila in v sanjah tako zavpila, da se je zbudila in da ji je strah v prsni in po vseh udih telesa tičal tako, da je komaj dihala. Polglasno je rekla sama pri sebi: "Da bi te hude sanje le nič ne pomenile, — pa saj sanje so sanje, naj bodo dobre ali slabe!"

Prišel je predpust. Po vseh gostilnah je bilo ob sobotah in nedeljah polno veselje in plesov in zabavnih večerov. Tistega leta je bil predpust nenavadno kratek. Gostilničarji so se bolj hoteli s prirejanjem zabav da bi jim ne ušel zaželeni dobiček, ki jim ga ta čas navadno donaja.

Tudi naše znanke niso preveč priznale svojim podpodatim in parnikarjem par čevljev je radi plestali moral par romati k ševjarju,

nego bi bilo sicer potreba. Samo časa je bilo za ples premalo — od štirih popoldne pa do sedmih ali k večjemu do osmih zvečer — potem pa hitro domov. Koliko je vendar moralo biti veselje onih, ki so mogle na plesišču ostati vso noč! To je užitek, ne pa tistih par ur, ki jih vrhu vsega vedno še kani strah, da ne bi prepozno prišla domov in slišala grobosti. Vse noči pa nikjer ne dajo proste. — Zofka je zadnjo nedeljo samovoljno izostala vso noč, pa je zaradi tega tudi takoj bila ob službo.

Ančko je zelo mikalo enkrat vso noč preplesti, posebno sedaj, ko je imela svojega stalnega častileca, ki se je bila z njim že precej dobro naučila plesati. Toda kako bi se to dalo napraviti? — Neko nedeljo popoldan je svojo skrivno željo razodela prijateljici Micki, ki je v takih kočljivih stvarih vselej vedela dober svet. In res, tudi to pot je vedela, kako in kaj.

"Oh, veš kaj, Ančka", je rekla Micka potem, ko je bila krepko potegnila iz polnega kozarke in ga precej močno postavila na mizo, "kakor sem slisala, bode danes štirinajst dni velik ples pri "Zlati goski". Tam imajo veliki salon, v katerem se kaj dobro pleše. Jaz sem že lansko leto tam prebila nekaj prav lepih ur. Reči tvojemu Karlu, naj si izposluje dovoljenje za vso noč, tvojo gospodnjo pa prosi štirindvajseturnega dopusta, to je od nedelje opolne do ponedeljka opolne. Reči ji, da pojdeš domov, ker se bo tvoja sestra omožila, in da bi ti tudi rada, da se udeležijo njenega ženitovanja. Saj te mora pustiti. Tudi jaz nameravam tisto noč izostati, bom že našla pamete izgovor. To bo predzadnja nedelja pred postom, potem je tako zopet konec za leto. Ali znaniti ni res, da mora človek tudi malo živeti, ne samo vedno delati?"

"Če bi gospodinja zvedela, da sem jo nalačala, me lahko zaradi tega odpusti", je Ančka malo boječe odgovorila.

"O ti ubogo sirotešče! Če si tako boječa, potem pa le doma za pečo ostan in otroke pestvaj, pa nikar več ne misli na ples! — Kaj pa je potlej, če te odpusti? Manjka se služeb! Boš pa drugo dobila. Če se ne motim, si itak že preddolgo v isti službi. Ko sem jaz bila tako mlada kakor si ti, sem imela vsak mesec drugo službo; no, sedaj sem se že malo umela, zdaj se mi več ne ljubi menjavati. Pogum velja. Kdor hoče kaj doseči, mora tudi poskusiti."

Te krepke besede iz Mickinih ust niso bile brez učinka. Ančka je ko prihodnji teden ukrenila vse potrebno; izposila si je dopust, naročila si novo obleko, dogovorila se s svojim častilecem in oskrbeli vse, česar je treba.

(Dalje prihodnjiki.)

ST. CLAIR AVE. JEWELRY CO.

Joseph Marinčič, lastnik.

5805 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

Slovencem in bratom Hrvatim priporočam navedene, privrskov, prstankov, finih vsakovrstnih nov, tudi takih z društvenimi in jednotlivimi znaki. V zalogi imam vse kar spada v trgovino zlatnine, diamante, stenske ure s kukavico, budlike, Columbia gramophone, slovenske in druge plošče. Sprejemam v popravilo vse vsakega izdelka gramophone in zlatnine in za vsako delo jamčim. Priporočam se za obilo naroči; jaz bom vsakemu točno in pošteno postregel. Ne pozabite gesla: svoji k svojim.

JOSEF MARINČIČ

Dr. KOLER

638 Penn Ave., Pittsburgh, Pa.

SLOVENSKI ZDRAVNIK

Dr. Koler je najstarejši slovenski zdravnik, specializet v Pittsburghu, ki ima liščno pravico do zdravljenja tajnih mokihi bolezni.

Silnice ali sestrujenje krvi zdravi s glasovitim 604, ki ga je izumel dr. prof. Erlich. Če imate moliče ali moličke po telesu, v grlu, izpadanje las, bolečine v kosteh, pridite in izkušite vam bo kri. Ne čakajte, ker ta bolezen se nakaže. Izbogajte semena nenaravnih pecen, sadravin v par dneh, kapavice ali triper in tudi vse druge gonilce, ki nastanejo radi izrabljivanja samega sebe. Kakor hitro opazite, da vam po nekeje moška smetnost, ne po zdravniku, temveč pride in jaz vam jo bom soproj povrnil.

Bolezni krvi, ki vodi k moličevanju, ozdravim v kratkem času. Hydronefza ali kilo ocdravim v 30 urah in sleh brez operacije.

Bolezni moličev, ki povzročajo bolečine v križu in hrbtu in včasih tudi pri spuščanju vode, ocdravim s govorilno.

Pneumotizem, trganje, belušina, otitisa, otitis, skrofula in druge bolezni, ki nastanejo včasih nečisto krvi ocdravim v kratkem času in ni potrebe no lažiti.

Uradno ure: V ponedeljek, sredo in petek od 8. ure do 12. ure. V torek, četrtek in soboto od 8. ure do 12. ure. V sredo od 8. ure do 12. ure. V sredo od 8. ure do 12. ure. V sredo od 8. ure do 12. ure.

VABILO

na

presto zabavno

in

PLESNO VESELICO,

ki jo priredi

društvo "Askere" S. S. P. Z.

skupno

z dr. "Naprednost" S. N. P. J.

v Greensburgu, Pa.,

v soboto dne 30. septembra

v dvorani M. Mihevea,

Haydenville.

Tempotom vladno vsabimo vsa

sosedna društva, kakor tudi posamezne rojake in rojakinje, da se

te naše veselice polnoštevilno udeležijo.

Začetek ob 7. uri zvečer. Vstopnina za moške \$1, dame so vstopnine proste.

Za sveže pivo, dober prizgriz

in vsestransko zabavo bo dobro preskrbljeno. Igrala bo izvrstna

Levendosky godba (orchestra).

Obenem se bo izžrebalo Frank

Steinera pisalni stroj (typewriter).

Toraj na svidenje v soboto dne

30. septembra! Odbor.

Rad bi zvedel za naslov svojih

dveh prijateljev FRANKA JANEŽIČ in JOHNA NOVAK.

Prvi je doma iz Dobropolja,

drugi pa iz Knežaka, Notranjsko.

Prosim cenjene rojake, če

kdo ve za nju naslov, da ga mi

javi, ali naj se pa sama oglasi.

— Louis Ladvik, Box 103,

Morley, Colo. (23-29-9)

Rad bi zvedel za naslov svojih

dveh prijateljev FRANKA JANEŽIČ in JOHNA NOVAK.

Prvi je doma iz Dobropolja,

drugi pa iz Knežaka, Notranjsko.

Prosim cenjene rojake, če

kdo ve za nju naslov, da ga mi

javi, ali naj se pa sama oglasi.

— Louis Ladvik, Box 103,

Morley, Colo. (23-29-9)

Rad bi zvedel za naslov svojih

dveh prijateljev FRANKA JANEŽIČ in JOHNA NOVAK.

Prvi je doma iz Dobropolja,

drugi pa iz Knežaka, Notranjsko.

Prosim cenjene rojake, če

kdo ve za nju naslov, da ga mi

javi, ali naj se pa sama oglasi.

— Louis Ladvik, Box 103,

Morley, Colo. (23-29-9)

Rad bi zvedel za naslov svojih

dveh prijateljev FRANKA JANEŽIČ in JOHNA NOVAK.

Prvi je doma iz Dobropolja,

drugi pa iz Knežaka, Notranjsko.

Prosim cenjene rojake, če

kdo ve za nju naslov, da ga mi

javi, ali naj se pa sama oglasi.

— Louis Ladvik, Box 103,

Morley, Colo. (23-29-9)

Rad bi zvedel za naslov svojih

dveh prijateljev FRANKA JANEŽIČ in JOHNA NOVAK.

Prvi je doma iz Dobropolja,

drugi pa iz Knežaka, Notranjsko.

Prosim cenjene rojake, če

kdo ve za nju naslov, da ga mi

javi, ali naj se pa sama oglasi.

— Louis Ladvik, Box 103,

Morley, Colo. (23-29-9)

Rad bi zvedel za naslov svojih

dveh prijateljev FRANKA JANEŽIČ in JOHNA NOVAK.

Prvi je doma iz Dobropolja,

drugi pa iz Knežaka, Notranjsko.

Prosim cenjene rojake, če

kdo ve za nju naslov, da ga mi

javi, ali naj se pa sama oglasi.

— Louis Ladvik, Box 103,

Morley, Colo. (23-29-9)

Rad bi zvedel za naslov svojih

dveh prijateljev FRANKA JANEŽIČ in JOHNA NOVAK.

Prvi je doma iz Dobropolja,

drugi pa iz Knežaka, Notranjsko.

Prosim cenjene rojake, če

kdo ve za nju naslov, da ga mi

javi, ali naj se pa sama oglasi.

— Louis Ladvik, Box 103,

Morley, Colo. (23-29-9)

Rad bi zvedel za naslov svojih

dveh prijateljev FRANKA JANEŽIČ in JOHNA NOVAK.

Prvi je doma iz Dobropolja,

drugi pa iz Knežaka, Notranjsko.

Prosim cenjene rojake, če

kdo ve za nju naslov, da ga mi

javi, ali naj se pa sama oglasi.

— Louis Ladvik, Box 103,

Morley, Colo. (23-29-9)

Rad bi zvedel za naslov svojih

dveh prijateljev FRANKA JANEŽIČ in JOHNA NOVAK.

Prvi je doma iz Dobropolja,

drugi pa iz Knežaka, Notranjsko.

Prosim cenjene rojake, če

kdo ve za nju naslov, da ga mi

javi, ali naj se pa sama oglasi.

— Louis Ladvik, Box 103,

Morley, Colo. (23-29-9)

Rad bi zvedel za naslov svojih

dveh prijateljev FRANKA JANEŽIČ in JOHNA NOVAK.

Prvi je doma iz Dobropolja,

drugi pa iz Knežaka, Notranjsko.

Prosim cenjene rojake, če

kdo ve za nju naslov, da ga mi

javi, ali naj se pa sama oglasi.

— Louis Ladvik, Box 103,

Morley, Colo. (23-29-9)

Rad bi zvedel za naslov svojih

dveh prijateljev FRANKA JANEŽIČ in JOHNA NOVAK.

Prvi je doma iz Dobropolja,

drugi pa iz Knežaka, Notranjsko.

Prosim cenjene rojake, če

kdo ve za nju naslov, da ga mi

javi, ali naj se pa sama oglasi.

— Louis Ladvik, Box 103,

Morley, Colo. (23-29-9)

Rad bi zvedel za naslov svojih

dveh prijateljev FRANKA JANEŽIČ in JOHNA NOVAK.

Prvi je doma iz Dobropolja,

drugi pa iz Knežaka, Notranjsko.

Prosim cenjene rojake, če

kdo ve za nju naslov, da ga mi

javi, ali naj se pa sama oglasi.

— Louis Ladvik, Box 103,

Morley, Colo. (23-29-9)

Rad bi zvedel za naslov svojih

dveh prijateljev FRANKA JANEŽIČ in JOHNA NOVAK.

Prvi je doma iz Dobropolja,

drugi pa iz Knežaka, Notranjsko.

Prosim cenjene rojake, če

kdo ve za nju naslov, da ga mi

javi, ali naj se pa sama oglasi.

— Louis Ladvik, Box 103,

Morley, Colo. (23-29-9)

Rad bi zvedel za naslov svojih

dveh prijateljev FRANKA JANEŽIČ in JOHNA NOVAK.

Prvi je doma iz Dobropolja,

drugi pa iz Knežaka, Notranjsko.

Prosim cenjene rojake, če

kdo ve za nju naslov, da ga mi

javi, ali naj se pa sama oglasi.

— Louis Ladvik, Box 103,

Morley, Colo. (23-29-9)

Rad bi zvedel za naslov svojih

dveh prijateljev FRANKA JANEŽIČ in JOHNA NOVAK.

Prvi je doma iz Dobropolja,

drugi pa iz Knežaka, Notranjsko.

Prosim cenjene rojake, če

kdo ve za nju naslov, da ga mi

javi, ali naj se pa sama oglasi.

— Louis Ladvik, Box 103,